

અરેબિયન નાઈટ્સ
લાગ છઠ્ઠી

અરેબિયન નાઈટ્સ.

લાગ છઠ્ઠી

મુખ્ય અરેબી કિથરી મુજબની વાણીમાં ફેરફાર અને વધારા થાય.

The Right of Printing and Translation in other
Indian Language is reserved.

મુખ્ય

ઈન્ડિયન પ્રેસમાં, ન. ક. એ છાપું છે.

નાર તથા પેચનાર મુખ્ય કાળકાદિની રસ્તે રાગવાડી પાસે
ઈશ્વરદાસ લાયબ્રેરીવાલા.

દરેક લાગલી દીનત ચાર આના.

૧૩૪૮

૧૩૪૮

, ને ઉઠેલું, ત્યારે પોતાનો વેપાર રાજગાર મુકી, કેટલેક દિવસે
 નિશ્ચયિત ગામે ગયો. તે શહેરમાં ગયા પછી તેના બગીચો જોઈ, પ
 મથી માથા મુકી બળવા લાગ્યો. તેટલામાં મોટો ગંભીર કુવા, તેની
 નજરે પડ્યો; તેમાં નાહવાથી અને તેનું થંડું, પાણી પીવાથી થોડી શાં
 તી થઈ, ત્યારે તે સાધુને જઈ પગે લાગ્યો. તે વખતે સત્પુરૂષે તે અદે
 આને ઓળખ્યો કે, આ માણસ તો અગાઉનો પડોસીછે; તેથી તેની
 સારી રીતે બરદાસ્ત કરી, પેટ ભરી જમાડ્યો; પણ અદેઆના પેટમાં
 અગાઉથીજ દગો હતો તે ન ગયો. તે અદેઆએ મીઠી મીઠી વાતો,
 આખો દિવસ કરીને ભોળા સાધુને, ખોટાબાને ફસાવવાની, વેતરણ કર્તો
 હતો. તેવી રીતે આખો દિવસ વહી ગયો; જ્યારે રાત થઈ તોપણ,
 સાધુસતનું ટોળું ઓછું ન થયું, ત્યારે અદેઆએ સત્પુરૂષને કહ્યું; મ
 હારા ઉપર મોટું શંકટ આવી પડ્યુંછે, તેથી આ શહેરમાં આવ્યો છ
 ઉ. જો હુંકમ હોયતો એકાન્તે કહ્યું; કેમકે મહારી છાતી વાત, ખીન્નો
 કોઈ ન સાંભળે; મોટે બગીચામાં આવોતો સારું, પણ સર્વેને કહી રાખો
 કે, કોઈ પણ આ જગ્યા છોડી, બગીચામાં નહી આવે. ભોળા સત્પુ
 રૂષે તેનું તરકટ, ન સમજતા તેના કહયા પ્રમાણે, સર્વે માણસોને હુંકમ
 કીધો. તેટલામાં અર્ધરાત વહી ગઈ, અને એટલીતો તે અંધારી હતી
 કે, એક ખીજને કોઈ જોઈ ન શકે. જ્યારે સર્વે ગરબડ મટી, ત્યારે
 બેહું જણ બાગમાં નિકળ્યા, એટલે એકાન્ત જગ્યાને, બદલે કુવા તરફ
 સત્પુરૂષને, અદેઆ લઈ ગયો; અને પોતાનું જુકું સાચું દુઃખ બતાવી,
 કેહેવાને શરૂ કીધું. તેનું ચિત વિચારમાં લગાડી, અહિં તહી ફેરવ્યો,
 જ્યારે બેહું કુવાની નજીક ગયા, ત્યારે અદેઆએ જોરથી, સત્પુ
 રૂષને ઉપાડી, કુવામાં ફેંકી દીધો. તે વખતે અદેઆ વિના, ખીજી કો
 ઈ ત્યા ન હતું કે, સત્પુરૂષની મદતે પોહોચે. અદેઆએ ધારેલું કામ
 બજાવી, બગીચાનો દરવાજો ખંધ કરી, રાતો રાત નાહાસી ગયો. તે

ની ઉમેદ પૂરી થયેલી સમજી, રસ્તે ચાલતા ધણોજી અને મનમાં ધારતો હતો કે, લોકો પાસેથી તેના વખાણુ સાંભળા, હાથ કસેજી બળતું હતું; તેનું શેવટ હવે આવ્યું. અદેખાને તે વિચાર ખોટો પડ્યો, કેમકે તે સત્પુરુષનો ભાગેશવાન હતો, જે વખતે તેને કુવામાં નાખ્યો, તે વખતે ઈંદ્રગજની પરીવા, અને જીનો તેમાં આવેલા હતા, તેવાએ સત્પુરુષને પડતા, હાથો હાથ ઝીલી લીધા. જેથી તેને કોઈ પ્રકારે દુઃખ ન થયું, અને કુવાનાં એક ગોખમાં, તેને બેસાડ્યો; તે વખતે સત્પુરુષે ધ્વજરનો, ખોટો ઉપકારમાની, વિચાર કીધો કે, આ કુવામાં પડતા પણ, મહારે મોટે ભલાઈ આડી આવી. તે પછી ભજન કર્તો ખેડો, થોડી વારે ચારે બાજુએ, નજર કીધીતો કોઈ પણ, ન જણાયું; ફરીને ધ્વજરનું ધ્યાન કર્તો ખેડો; એટલામાં કોઈ માણસનો શબ્દ કાને પડ્યો, તેણે કહ્યું એને તમે ઓળખાઓ; કે તે કોણ છે. ખીજાએ કહ્યું હવે તેને ઓળખતા નથી. પ્રથમ પુછનારે ફરીને કહ્યું કે, તમાને એનો વૃતાંત જાણવા છે. તેણે કહ્યું શ્યા મોટે ન સાંભળું. કેહેસોતો ઉપકાર થશે. તેણે કહ્યું એ માણસ અતિશય ભાજો, નીતિવાન અને સિદ્ધ પુરુષ છે. જન્મ ભૂમીનું રહેકાણુ તેણે છોડી, અહિં આવ્યો રહેયો; કેમકે તેનો પડોસી અદેખો હતો, તેથી ઘણું દુઃખ પામ્યો ત્યારે, તેણે ૬ રાત્રી કીધી કે, તેનાથી દૂર જઈ રહેવું. જ્યારે તે આ શહેરમાં આવી વસ્યો, ત્યારે પરમેશ્વરે તેની સિદ્ધાઈ વધારી, તેથી સર્વે ડોકાણે તેની વખાણુ થવા લાગી. તે સમાચાર ફેલાતા, તેના અદેખાને કાને ગયા; તેથી ઘેરમાં વધારે કરવા, અને તેને જીવથી મારી નાખવા, અહિં તે આવ્યો. જ્યારે તે અહિં આવ્યો, ત્યારે તેના જીનો પડોસી જાણી, સાચી બરદાસ્ત કરી; તોપણુ તે દૂષ્ટે એને કુવામાં નાખ્યો. તે વખતે આપણે તેની, મદતે નહીં જતેતા, તે મરી જતે; આ શહેરનો રાજા, પોતાની રાણી છોડીને, રોગ દૂર થવા એના આશીરવાદ લેવા, આવતી કાલે આવનાર છે.

,, ત્રાપુછયું કે, તે રાજની છોકરીને, શુ રાગછે. તેણે કહયું તે
 નર, મેમું ભૂતનો ડિમર નામે, છોકરો અશક પડેલાછે; તેથી હમેશા
 તે બેસુધીમાં પડી રહેછે; ખીજાએ કહયું તે ભૂત, દૂર થવાનો કોઈ ઉપા
 યછે. તે બવિષ કહેનારે કહયું હાછે; અને તે ઘણાજ સેહેલાછે. તે
 વિશે તારી મરજી હોયતો હું કહયું. ખીજાએ કહયું કે, જ્યારે તમે જા
 ણોમ, ત્યારે તો કહેવું જોઈએ; કેમકે મોટા ઉપકારનું તે કામછે. પ્રથ
 મ બવિષ કહેનારો, ખુશી થઈ બોલ્યો કે, આ સત્પુરુષના ધરમાં, એક
 કાળી ખીલાડીછે. તેના પુછડાને મથાળે સફેદ ચાકુંછે; તે જગ્યાએથી
 સાત વાજ, ટોડી પોતાની પાસે રાખે, અને જ્યારે તે છોકરી આવે,
 ત્યારે તે વાજને અગ્નિ ઉપર, બાળી છોકરીના નાકમાં, ધુરી આપેથી
 તૂર્ત નિરોગી થશે. એટલુંજ નહી પણ ફરીને, રાજની છોકરી પાસે,
 તે ભૂત કોઈ વખતે નહી આવે. તે પરીઓ અને જીન્નો, વચ્ચે થતી
 વાત, સત્પુરુષે જ્ઞાન દર્શ, સાંભળીને યાદ રાખી. જ્યારે સૂરજનો પ્રકા
 સ થયો, ત્યારે જોયુંતો કુવામાં ઉતરવા, ચઢવાની પાયરીવા હતી. તેમાં
 પગ મુકી સેહલાઈથી, તે ઉપર ચઢી આવ્યો. ઉપર આવી જોએચતો,
 સર્વે સાંધુવો, તે સત્પુરુષને ચારે તરફ સોંધતા હતા; તેવાએ તેને જીવતો
 આવેલો જોઈ, ઘણાજ ખુશી થયા; એલાવોએ ટોલે મળી, ગુરૂને પુ
 છયું કે, રાતના કયાહ અલોપ થયા હતા; ત્યારે તેણે પોતા ઉપર બનેલી,
 આકૃત કહી સંભળાવી, અને પોતાના ધરમાં ગયો. જ્યારે તે ધરમાં
 ગયો અને ઘડીક ખેડો, એટલે પરીવા અને જીન્નોએ, કહેલી કાળી
 ખીલાડી તેની પાસે આવી, તેને આવતાજ સત્પુરુષે પકડી, અને તેના
 સફેદ સાત વાજ, ખેંચી પોતાની પાસે રાખ્યાં. ત્યાર પછી બેચાર ઘ
 ઘડી ગઈ, એટલે તે શહેરનો રાજા, પોતાના અમીર ઉમરાવ સાથે,
 સત્પુરુષના બગીચે આવ્યો. તે આવતાજ દરવાજે, લશ્કરને ઉભું રાખી,
 થોડાક સરદારોને સાથે લઈ, સત્પુરુષના ધરમાં રાજા, આવતા જાગ્યો,

તેટલે સત્પુરૂષે સાંભે જઈ, મોટા માન સાથે લાવી, ગાદી ઉપ.

જ્યારે એક જીજ્ઞાસુ, સૂબ સમાચાર પુછી લીધા, એટલે રાજાએ .
ત્પુરૂષને કહ્યું કે, એ અંતર્યામી તમે જાણોચકે, મારું આવશ્યું શ્યા
ગોટે થયુંછે. સત્પુરૂષે કહ્યું કે, હા; આપનામદારની કુંવરી રોગીછે,
તે મોટે આવ્યા હસો ! પણ તેથી હું કંગાળનું ઘર પવીત્ર થયું. રા
જાએ તેના શબ્દો, સાંભળી ધણો ખુશી થયો, અને કહ્યું કે મને મહા
પુરૂષના, દરશનનો લાભ થયો; હવે આશ્યા રાખ્યું કે, તે છોકરીનું દુ
ખ, નિવાર્ણ થાયતો, મહારાજ જીવ્યું સફળ થાય. સત્પુરૂષે જવાબ
આપ્યો કે, રાજપુત્રી અહિં આવેતો, પરમિશ્વરની કૃપાથી, સારૂ થ
શે. તેનું તેટલું સાંભળી ધણો ખુશી થયો, અને છોકરીને તેની દાસી
વો સાથે, પરદેપોથ મૈનામાં તૂર્ન તેડાવી. રાજાની છોકરી પગથી
માથા સુધી, એવી રીતે પરદેપોથ હતી કે, તેનું પગનું આંગળું પ
ણ કોઢની નજરે ન પડે. જ્યારે રાજપુત્રી મઠમાં આવી, ત્યારે તેના
માથા ઉપરથી ચાદર, એવી રીતે એંચી કે, તેનું મોઝું કોઢને ન દેખા
ય, અને ધુવાડો બહાર ન જાય. ત્યાર પછી પાંત્રામાં વાળની ખીડી, વા
ળી છોકરીના નાકમાં ભરાવી, ખીજે છેડેથી સળગાવી, તેનું મોઝું બંધ
કર્યું, એટલે તેના મસ્તકમાં ધુવાડો, જતાજ મૈંસૂ ભૂતનો છોકરો, ડિમ
ર ધભરાધને, મોટા અવાજે પોકારતો નાડો. તેજ વખતે રાજ પુત્રી
નિર્દોશી થઈ, અને સુધ્ધિમાં આવી; ત્યારે પોતાના હાથે, ચાદર એંચી
મોઝું સંતાડવા લાગી; એટલુંજ નહી પણ પુછવા લાગી કે, હું અહિં
કયાથી આવી, અને આ જગ્યાએ કોણ લાવ્યું. તે વખતે રાજા ધણો
ખુશી થયો, અને પોતાની છોકરીને ગલે લગાડી, તેની આંખો સુંખી;
ત્યાર પછી સત્પુરૂષના પગે લાગી, તેના હાથને સુંખો લીધો.

રાજાએ પોતાની છોકરી મોટે, હજારો ઉપાય કરવા છતા, તેના
રોગ દૂર ન થયો; તે સત્પુરૂષે એક ખીડીથી દૂર કીધો, તે જોઈ અજ

, અને તેને ઇનામ આપવા માટે, પોતાના અમીર ઉમરાવની, સલાહ લીધી કે, તેનાં ઉપકાર કેહેવી રીતે ફેડું. સર્વે સરદારો, મળી એક વિચારે ઠરાવ કીધો કે, આ રાજ કુવરીનું ગાડું, સત્પુરુષે જોડું. અને તેના, રાગ પણ તેણેજ દૂર કીધો; તેથી ખેડુના લગન એક ખીજ સાથે થવા જોઈએ. તે સર્વેનો એક વિચાર થવાથી, તૂર્ત રાજકુવરીના લગન, સત્પુરુષ સાથે કરી આપ્યાં. જ્યારે સત્પુરુષના લગન, રાજની છોકરી સાથે થયા, એટલે તેણે વેરાગ છોડી, ગ્રહસ્થ ગયો; અને રાજના ધરમા જઈ રહ્યો. જ્યારે રાજના ધરમાં રહ્યો, એટલે દરરોજ રાજ સભામાં જઈ, રાજ કારભાર ચલાવવા લાગ્યો. તેથી રીતે કેટલાક વર્ષ વહી ગયા, એટલે તે રાજનો, ગોટો વજીર મરણ પામ્યો. તેની જગ્યાએ સત્પુરુષને, નેમયો. કેટલેક વરસે રાજ પણ મરણ પામ્યો; તેની રાજ ગાદી ચલાવવાને, તેની છોકરી સિવાય કોઈ, યુવરાજ ન હતા; તેથી અમીર ઉમરાવની સલાહથી, સસરાની રાજ ગાદીએ, સત્પુરુષ બેઠો. સત્પુરુષ પોતાની બુદ્ધિ, ગળે સલાહ સંપથી, રાજ ચલાવતો હતો. તેથી રીતે કેટલાક વરસ વહી ગયા, એક દિવસે તે પોતાના, અમીર ઉમરાવને સાથે લઈ, જંગલ તરફ શીકારે ગયો હતો. ત્યાં ગયા પછી શીકાર પકડી, ખુશીમાં દિવસ કાઢતો, એટલામાં ઘણાક, માણસોનું ટોણું નજરે પડ્યું, ત્યારે સર્વેનો વિચાર થયો કે, તેની તજવીજ કરવા જવું; ત્યાં જઈ જોએય તો, જાતરા કરી આવતા જોયા. તે વખતે રાજના જોવામાં, બાયેગ જોગે તેનો આગણો, અદેખા તેમાં નજરે પડ્યો. તેણે રાજને ન જોલખ્યો, કેમકે તેતો એમજ ધારતો હતો કે, તેને કુવામાં નાખ્યોછે; પણ રાજએ તેને તૂર્ત જોળખી, પોતાના વજીરને હુકમ કીધો કે, આ ટોલામાં લીલી ટોપી વાલોછે તેને, આખર ઇજ્જતથી તેડી લાવ. તેટલો હુકમ થતાજ તૂર્ત વજીર તેને તેડી લાવ્યો. રાજએ અદેખાને કહ્યું, આ દાસ્ત તને જોઈ હું ઘણો ખુશી થયો; કેમકે મહારી ચઢતી

તારા પ્રતાપે થઈ. એટલું ખાલતા એક હજાર, મોઢોરો અને વાર.
 પોશાકની ચીઠ્ઠી, ખજાનચી ઉપર લખી આપી; તે સાથે એક ધોડું
 વાર, આપ્યો કે, તેને સલામત પોતાને ઘેર પોહોચાડી આવે. એ
 પરીવાની સરદાર, જ્યારે સત્પુરુષના ઉપકારની, વાત મેં પુરી કીધી; અને
 જીવતો છુટવાની, ભૂત પાસે આસ્યા રાખી; તેને કહ્યું, ઓ બાદશાહ સ
 ત્પુરુષે, કેહેલી રીતે તેના વેરી ઉપર, ઉપકાર કીધો. તે વિશે મેં તેની વિ
 નતી કીધી કે, ધાતકી કામથી તું અટક, અને મને સજા ન કર; પણ
 તે વિકરાળ ભૂતે, મહારા ઉપર દયા ન કરી. તેણે ફરી મને કહ્યું કે, હવે
 જીવથી તને નહીં મારું; પણ સજા કીધા વિના, તો છેડતાર નથી. તેટ
 લું ખાલતા તેણે કહ્યું, હવે તો મહારા જાદૂના ચરીત્રથી શું બનેછે. તે
 વખતે અતિશે ધબરાટમાં હું પડ્યો, તૂર્ત મને તેણે પકડ્યો, એટલે ભો
 યરાનો દરવાજો, કડાકા સાથે ઉઘડ્યો; તેમાંથી એટલે જીયે, ઉડ્યો કે,
 ત્યાંથી જમીન આસમાન, અને શેહેરો કાંકરાના આકારે, દેખાવા
 લાગ્યાં. તેવી રીતે જીયે જતા, એકાએક પાછો વીજળીની રીતે, અપારા
 થી મોટા એક પહાડની, ટોચ પર મને લઈ તે ઉતર્યો. જ્યારે જમીને
 પગ મહારા લાગ્યા, ત્યારે સુધ્ધિમાં હું આવ્યો, તે વખતે ફરી તેની
 ખુશામત, મેં ઘણી કરી, પણ સર્વે ફોકટ મઈ. શેવટે મુઠી બરીને,
 ત્યાંથી મોટાડું તેણે લીધું, તે ઉપર મંત્ર કઈ બણ્યો, તેનો અર્થ હું ન
 સમજ્યો; ત્યાર પછી મંત્રેલી મંડોડી, મહારા ઉપર તેણે નાખી, ને કહ
 યું કે, માણસનું જાણું છોડી, વાંદરો બનીજા. એટલું જાદૂ મહારા
 ઉપર કર્તાજ, તૂર્ત તે ભૂત ગુપ્ત થઈ ગયો. જ્યારે માણસમાંથી હું વાં
 દરો બન્યો, ત્યારે તો કયાઉ કયાઉ કરી, અહિં તહી દોડવા લાગ્યો; પ
 લુ ત્યા કોણ સાંભળે. શેવટે નાચાર થયો, ત્યારે અતિશે સંતાપ કરી,
 રડવા લાગ્યો. જ્યારે રાત થઈ ત્યારે તો, ઘણી ધાસ્તી લાગી કે, હું કો
 ણ આ પહાડ ક્યો, મહારા મા બાપ અને તેનું રાજું કહા હસે ? નથી

હું કહા છઉં; એટલુંજ નહીં પણ તેનો રસ્તો કયોછે. હવે હું
 જાણું અને શુ ખાવું. તેથી રીતે સંતાપ કર્તા, ખીજે દિવસે ખાર
 લાગ્યા; તે વખતે સૂરજનો તાપ એટલો પડતો હતો કે, માંચુ અને શ
 રીર બળતું હતું. શેવટે ચારે તરફ દોડી દોડીને જોવા લાગ્યો, ત્યારે એ
 ક બાજુએ, કેટલીક દૂર સપાટ જમીન જોઈ; તે તરફથી ઉતરવા લા
 ગ્યો. ચાલતા ચાલતા ખરોખર, એક મહીને સમુદ્ર કીનારે, જઈ પહોંતો;
 તે વખતે તેનું પાણી સ્થીર હતું. લાંબે નજર કરીતો, એક વહાણ જ
 તું દીઠું; બાયેગ જોગે, તે વખતે પવન ન હોવાથી, જોરથી તે ચાલી
 ન શકતું. કીનારા ઉપર નજર કરીતો, ખાવા પીવાની જાણ કે, વ
 રિત ન હતી, ત્યારે વિચાર કીધો કે, કોઈ પ્રકારે આ વહાણ ઉપર, જઈ
 સતો કોઈ દિવસે, વસ્તી ભરેલા શહેરમાં પોચીસ. એટલુંજ નહીં પણ
 હમણા, ખાવા પીવા તો થોડું ઘણું મળશે. વહાણ ઉપર જવાનો વિ
 ચાર કીધો, ત્યારે મછવા વિના જવામ્મ કેમ, તેનો ધબગટ થયો. તેટ
 લામાં મુઝ પડ્યું કે, તે કીનારા ઉપર મુકુ ઝાડ હતું, તેની ડાળ ટોડી
 પાડી; તેને ધસડી પાણીમાં લઈ ગયો; જ્યારે તે ડાળી તરવા લાગી,
 એટલે તેની ઉપર ચઢી ખેડો; અને છાતી સાથે દબાવી, હું તરવા લાગ્યો.
 તરતા તરતા વહાણ તરફ ગયો, એટલે વહાણના માણસો, મને જોઈ
 અભયેન થયા. જ્યારે વહાણની પાસે હું ગયો, ત્યારે તેનું લટકતું દો
 રડું પકડી, તે ઉપર ચઢી ગયો. તે વખતે વહાણ વાળા, મને વાંદરો
 જોઈ, અતિશે ધભરાટમાં પડ્યા; પણ મને ખોલવાની શક્તિ, તે વખતે
 ન હતી; તેથી મહારો ખુલાસો કહી ન શક્યો. વહાણના સર્વે માણસો,
 મહારી અને હું તેની તરફ, તકમક જોયા કર્તા. વહાણના સર્વે માણસો,
 તે વખતે અનેક પ્રકારે, વિચાર કર્તા હતા કે, આ વાંદરો હશે અથવા
 ભૂત હશે ? વહાણ ઉપર તે રહેવાથી માઠા પરીણામ થશે. તેથી મને કહા
 ડી મુકવાને, ધમકી આપવા લાગ્યા. જ્યારે તેની ધમકીથી સમુદ્રમાં, હું

ન પડયો; ત્યારે એકે કહયું, એક સોટા હમણા, તેને મારૂં છઉં. કેહે તમા ધીરજ રાખો, હું તેને એક તીરે, મારી નાખુ છઉં. ત્રિજા બાદ્યો હું તેને સમુદ્રમાં ફેંકી દેવું છઉં. એવી રીતે સર્વે મને મારવાને તૈયાર થયા; એટલામાં ઝડપથી દોડી, તેના ડાક ઉપર ચઢી બેઠો. કેટલીક ઘડી ત્યાં ચુપ ચુપ વલગીને બેઠો. એટલે સર્વે માણસો થાકી થાકીને પોત પોતાને કામ લાગ્યા. જ્યારે સર્વે માણસો ખીસી ગયા, ત્યારે હું આસ્તેથી ઉતરી, વહાણના ધણી પાસે ગયો, અને તેના પગ ઉપર માથુ મુકયું, આંખમાં આસુ લાવી, ઇસારતે મેં તેને કહયું કે, તમારે સરણે હું છઉં; મહારો જીવ જાંચાયો. તે વહાણ વટીને મહારા ઉપર દયા આવી, ત્યારે સર્વે માણસોને તેણે હુંકમ કીધો કે, આ વાંદરાને કોઈ દુઃખ ન આપે, અને તેનો સર્વે જાંચાવ કરે. ત્યાર પછી મહારી, એવીતો જરદાસ્ત થતી કે, મહારું દુઃખ ફરી યાદ ન આવ્યું. તેવાની સાથે હું વાત કરી શકતો ન હતો, પણ તેની વાત સાંભળી ઇસારતે જવાબ આપતો. તેવો મહારો અર્થ સમજી, ઘણાજ ખુશી થતા. વહાણ ચાલતા અને ગમત થતા, ૫૦ દિવસ વહી ગયા, તે એટલા સુધી કે, વેપારના માલની જ્યાં, મોટી કીંમત ઉપજતી, તેવા મોટા શહેરનાં જાંદરમાં, જ્યાં હજારો મોટા મોટા વહાણો, લાગરેલા, સોભાવાન મોટી મોટી હવેલી, બોહોલી વસ્તી હતી, તેવા મોટા જાંદરમાં, હમારૂં વહાણ જઈ લાગરયું. તે શહેર ધન દોલતે ભરપૂર હતું, તે સાથે મોટા બાયેગવાન રાજાની રાજવાનીનું મથક હતું. હમારા વહાણે લાગર નાખ્યું, એટલે વહાણવટી અને ઉત્તાઈના જે મીત્રો, તે શહેરમાં રહેતા હતા, તેવો પોત પોતાના, મહત્વામાં ખીસી ત્યાં આવ્યા. તે વખતે વહાણને ચારે તરફથી ઘેરી, પોત પોતાના મિત્રોને મળ્યા. મુસાફરી તથા સમુદ્રનો હેવાલ પુછ્યો; કેમકે તે ઘણા દૂર દેશો ફરીને, ઘણેક વરશે વહાણ આવેલું હતું. તેમાં રાજાના કેટલાક સરદારો પણ,

વેપારીયો અને ઉતારવોને, મળવા આવેલા હતા. કેમકે તેવોને તેની સાથે મીનાચારી હતી. તેવો કહેતા હતા કે, તમેને આવેલા સાંભળી, હમારો રાજ ધણો ખુશી થયોછે, અને પુછાવ્યું કે, તમારામાં કોઈ, માણસ બાયેકછે કે; હમારી સાથે આ કાગળ મોકલ્યોછે, તે ઉપર સારી રીતે લખસે તો, તેની ધપ છપ ઉપરથી, પરીક્ષા થસે. તેનું કારણ એવુંછે કે, અહિંનો વજીર મરણ પામેલોછે; અને તે બધું કરીને, સારી રીતે જુદી જુદી ધખારતો લખી શકતો, અને ગુણનો ભંડાર હતો. તેવા ગુણીવાનું રાજ પાળણ કરીછે. જ્યારથી તે વજીર મરણ પામ્યો, ત્યારથી રાજ ધણો દીલગીરછે; એટલુંજ નહીં પણ તેણે સોગન લીધાછે કે, પેહેલાની રીતે શુણી, જ્યારે કોઈ મજે ત્યારેજ વજીર કરીશ. તેવા માણસની શાધ, અહિં અને ખીજ દેશોમાં કીધી, પણ હજુ સુધી એવો કોઈ માણસ, ન મળ્યા કે તેને વજીર કરે. જોને વજીર થવાની ઉમેદ હોય; તેણે આ કાગળ ઉપર લખવું. જ્યારે તે કહી ચુકો, એટલે આગળ હું વધી, તેના હાથમાંથી કાગળ મેં લીધી; તેથી વહાણના સર્વે માણસો અન્યથેન થયા, અને કેટલાક લખનાર વાચનારા તો, ધભરાઈને મોટો પોકાર કરવા લાગ્યા. તેના ધભરાટનું કારણ ઉઘાડું હતું કે, આ વાંદરો રાજદરબારી, કાગળને ફાડી નાખશે. એટલુંજ નહીં પણ; તેના કટકા કરી, સમુદ્રમાં ફેંકી દેશે. તેવાએ પોતાની ભંખરમાં, કોઈ વાંદરાને, લખતા વાંચતા, જોયો ન હતો; તેમ મહારી બાયેકી વિશે, તેવો જાણતા ન હતા. તેથી મહારા હાથમાંથી, કાગળ છીનવી લેવાનું ધારી, સર્વે ટુંટી પડવા લાગ્યા. તે વખતે વહાણ વઠીએ, મહારી મદત કરી કહ્યું કે, જરા ધીરજ પકડો, એની પરીક્ષા મહારે લેવાઈ. અગર તેણે આ કાગળ ખરાબ કીધી, તો કબુલાત આપુય કે, તેને જ રૂંડું સળ કરીશ; અગર તેણે સારી રીતે લખ્યું તો, મહારા છોકરા પ્રમાણે તેનું પોષણ કરીશ. તેની મને ખાતરીછે કે, કાગળ ખગાડશે નહીં;

ખીજ વાંદરાવોથી, અતિથિ બુદ્ધિવાન એછે. તેવાએ જ્યારે જોયું કે, કાગળને સાચી રીતે મેં પકડ્યો, અને ધસારતે પુછ્યું કે, એના ઉપર હું લખુ; ત્યારે સર્વેનો ધબરાટ એછો થયો. કેમકે ચારે તરફ જોયું તો મને કોઈ અટકાવતું ન હતું. ત્યારે કલમ પકડી, ચાર પ્રકારે જુદી જુદી, ચાર ખખદ ઉપર, એવીતો કવિતા લખી કે, ન કોઈ વેપારી કે નહી કોઈ, તે શહેરનો રહેવાસી તેવી લખી શકે. તેટલું લખીને સરદારના હાથ માં કાગળ મેં આપ્યો; એટલે ઝડપથી, તે રાજ પાસે લઈ ગયો. મહારા લખવાની ધપ, અને કવિતા, રાજએ વાંચી ત્યારે તો, તે ઘણા ખુશ થયો; અને પોતાના સરદારને હુકમ કીધો કે, અમુલ કીમતનો પોશાક, અને આપણી ઘોડસાળમાંથી, ઘણાજ કીમતી એક ઘોડો; લઈ જઈ તે લખનારને આપ. એટલુંજ નહી પણ, તેને એ પોશાક પહેરાવી, ઘોડે બેસાડી વાંજતા, ગાજતા રાજ સભામાં લાવ. તેટલો હુકમ રાજનો થતાજ, સરદાર પોતાની મુછમાં દસ્યો; તે દેખાવ નોઈ, રાજ અતિથિ ગુસ્સે થયો, અને તેની ગરદન મારવાનો હુકમ કીધો. જ્યારે રાજનો હુકમ થયો, ત્યારે તે સરદારે અરજ કરી કે, ઓ રાજ ધીરાજ, મહારા જન માલના માલિક, મહારી ગરદન આપને, સવાધીન કરેછઉ; પણ મહારો અપરાધ ક્ષમા કરોતો, એક અમલકાર કહુછઉ; કે તે કવિતાનો લખનારો, માણસ નથી પણ વાંદરોછે. તેની ખાત્રી કરીને, પછી ગરદન મારવી. સરદારની અરજ સાંભળી, રાજ અભયેજ થયો; અને કહ્યું શું તે માણસે લખી નથી. ખીજ સરદારે અરજ કરી કે, ઓ રાજ ધીરાજ, મહારી આંખે જોયુંછે કે, વાંદરાએ લખીછે. જ્યારે ખેચાર સાંપળી પડી, ત્યારે વધારે અભયેજ થઈ કહ્યું કે, એમજ હોયતો મહારી, નજરે તેને જોવાય. તેજ વખતે હુકમ કીધો કે, એવા અજાણેખી બરેલા, વાંદરાને જલદીથી ઘોડે બેસાડી, મહારી સભામાં લઈ આવો. સરદારે રાજનો હુકમ થતાજ, વહાણ તરફ દોડી ગયા, અને વહાણ વટી

ને, રાજાનો હુકમ કહી સંભળાવ્યો. તેજ વખતે તેણે કહ્યું, ધણું સા
 ૩ હું તેને મોકલું છઉ. ત્યાર પછી સોનેરી રૂપેરી, કારચોખ બારેણા પો
 શાક, મને પેઠેરાથી સમુદ્ર કીનારે લાગ્યા; અને ઘોડ બેસાડી વાજતા ગા
 જતા, શહેરમાં લઇ ગયા. રાજા પોતાના અમીર ઉમરાવ, અને સર્વે પ્ર
 કારે જુદી જુદી જાતના, માણસો એકઠા થઈ મને, આવકાર આપવા
 માટે, રાહ જોતા હતા. તે શહેરના નહાના મોટા માણસો, અને સ્ત્રિ
 વા મને જોવા, પોતાના ધરોની ખારીએ, છાપરે, અગાશીએ ચઢેલા હ
 તા; તે સાથે રસ્તે તો એટલી ચંક ભીળી થઇ હતી કે, તલબાર જગ્યા
 ખાલી ન જણાતી; કેમકે રાજાએ પોતાનો વજીર, શેવટે એક વાંદરાને
 ખતાવ્યો. તેથી ખખર શહેરમાં ફેલાવાથી, મને જોઇ સર્વે હસતા, અ
 ને ધબરાતા. જ્યારે રાજા સભામાં હું ગયો, ત્યારે રાજાને સિંહાસને બે
 ડેસા જોયો, પણ તેની ચારે બાજુએ અમીર, ઉમરાવો તથા તેના બાપા
 તો ખેડેલા હતા. તે સભામાં પ્રથમ જઈ રાજાને, ત્રણ ત્રણ વખતે ગુણે
 બેસી, હાથ જોડી ઉભા હું થયો. તે વખતે ખેડેલા સર્વે ગ્રહસ્થો, મ
 ને જોઈ અજાણ્ય થયા કે, જન્મથી એવો વાંદરો આજ સુધી
 જોયો નથી. તેમજ રાજા પણ મહારા અમતકારથી, ધણો વિચારમાં
 પડ્યો. તે પછી સર્વે સભાને ને સલામ કરી, ત્યારે વલતી સલામ તે
 વાએ કરી, પોત પોતાને ઘેર ગયા. જ્યારે રાજા અને હું બેહું, તથા
 ત્રિનો અતિથિ વૃંદ્ય એક એપદાર, ત્રણ જણ રહ્યા. ત્યારે સભામાં
 થી રાજા સાથે ઉડીને મેહેલમાં ગયા; અને અનેક પ્રકારની રસોઈ તેણે
 મંગાવી, પોતાની સાથે ખાવાને ઇસારત મને કીધી. તે વખતે બેહું હાથે
 સલામ કરી હું ખાવા બેઠો; પણ મોટી તજવીજે ખાવા લાગ્યો. જ્યારે
 હમે બેહું ખાઇ ચુકા, ત્યારે વાસણો ત્યાથી ચાકરો ઉપાડી ગયા. થોડી
 વારે ઉડીને અહિં તહી ફરવા લાગ્યાં, તે વખતે સોનેરી મેજ ઉપર, ઝ
 વેરાંત જડેલું, એક કલમદાન તજરે પડ્યું. રાજાને ઇસારતે અરજ ક

રી કે, તે કલમદાને લખવાની મને રજા છે. રાજા ધણો ખુશી થયો, એ
 ટલે કલમદાને અને, ગોટા કાગળ મને આપ્યો. તે ઉપર રાજાના
 ઉપકાર વિષે, કવિતા બનાવી; તેની આગળ મુકી. રાજા તે કવિતા વાં
 ચી ધણો ખુશી થયો. રાજાએ પોતાના ચાકરને, ખોલાવી કહ્યું કે, તું
 લાખનો દારૂ લાવ, તેમાંથી પોતે પીધા, અને ઇસારતે ખતાવ્યું કે, આ
 વાંદરાને પણ પીવાડ. તેણે એક ગલાસ બરી, દારૂ મને આપ્યો; તે
 પીધા અને પોતા ઉપર પડેલા દુઃખ, અને ગુણી માણસોનો, રાજા પોષ
 ણદાર છે; તેના વખાણ અને મને થયેલા, આનંદની નવી ધપથી,
 એક કવિતા લખી. રાજાએ તેટલી કવિતા, વાંચી મનમાં ધારણું કે,
 આ વાંદરાની બરોબર, દુનિયામાં કોઈ પણ, બુદ્ધિવાન ન હશે ? ત્યાર
 પછી રાજાએ સતરંજની ખાજી મંગાવી, ઇસારતે મને પ્રહારું કે, આ
 ખાજી રમી જાણેય; તે વખતે રમવાની મરજી મેં કીધી, તેના જવાબ
 માં ધરતીએ માથું મુકી, પગે લાગ્યો અને પોતાના હાથ, માથે મુક્યા.
 તેનો અર્થ તે સમજ્યો કે, રમવાને એ ખુશી છે. તેની પેઠેલી ખાજી રાજા
 જીત્યો, ખીજી અને ત્રીજી હું જીત્યો. બે ખાજી રાજા હારવાથી, તેનું
 મન કચવાયું, ત્યારે નવી કવિતા લખીને આપી; તેનો અર્થ એવો હતો
 કે, મેહબૂબ લશકરે, આખો દિવસ એક ખીજી સાથે, લડાઈ કરી સાંજ
 ના સલાહ થઈ; અને રાતના તેજ જગ્યાએ, આનંદથી સુતા. મહા
 રી બુદ્ધિનો ચમત્કાર તે જોઈ, પાછલા પોહોરે જ્યારે દરબાર બરાઈ,
 ત્યારે રાજા ખેલ્યો કે, એના જેવો બુદ્ધિવાન, અને હાજર જવાબી, કો
 ઇ વાંદરો, મહારા જન્મમાં જોયો નથી; તેમ સાંભળ્યો પણ નથી. તે
 વખતે સર્વે સભાસદોએ, પણ તેના વખાણ કીધા, ત્યારે તેણે વિચાર
 કીધો કે, એનો ચમત્કાર, પોતાની મજાકા હસન, કુંવરીને ખતાવ્યો.
 સભામાંથી રાજા જ્યારે મહેલે ગયો, ત્યારે તેણે જનાનખાતાના, ચોખ
 દારને હુકમ કીધો કે, તું પોતાની ખીખીવાને અહિં ખોલાવ કે, આ

અભયેખી બરેલું ચરિત્ર તેવો જોય. તેટલો હુકમ થતાજ, રાણીવો અને તેની કુંવરીને, બોલાવી લાવ્યો. જ્યારે રાણીવો, અને તેની કુંવરી ને રાજાએ બોલાવી, ત્યારે વિના પરદેપોચ, ખુલ્લા મહેલે તેવો, ખુશી થી આવ્યા; પણ ત્યાહ મને ખેડેલો, તેની કુંવરીએ જોયો, એટલે તૂર્ત પોતાના મોહોડા ઉપર, જુગ્ગો ખેંચી રાજાને અરજ કરી કે, આપ નામદારને આજે શુ થયું છે; કે અતરાપુ માણસની સાંભે, મને બોલાવી. રાજકુંવરીના તેટલા શબ્દો, રાજાએ સાંભળી જવાબ આપ્યો, હું ધાર્ય કે, તમે જે સુદિધમાં બોલો છો. આ જગ્યાએ જનાનખાના, સિવાય ખીનો કોઈ માણસ, મહારી પાસે નથી. તમે તો હમેશા ઉઘાડે મોડે, મહારી સાંભે આવો છો, આજે શ્યા મોટે પોતાના, મોહ ઉપર હોજર પરડો નાખ્યો; અને મહારી જૂન ગણાય. રાજ કુંવરીએ, હાથ જોડી અરજ કરી કે, આપ નામદાર બાપે, લાંબો વિચાર કીધાથી, ખાત્રી થશે કે; મહારી જૂન નથી. હું સાચુ કહુ છઉ કે, આ વાંદરો નથી પણ, ખરેખર માણસ છે; તે સાથે મોટા રાજાનો છોકરો છે. તે જાદૂની વિદ્યાથી વાંદરો. બન્યો, તેનો ઇતિહાસ એવો છે કે, અખૂ તૈમુરસ આબોની દ્વીપનો રાજા છે. તેની રાજ પુત્રીને ઇબલીસના છોકરાએ મારી નાખી; તે પછી આ રાજકુવરને જાદૂથી, વાંદરો બનાવ્યો છે. રાજા તે વાત સાંભળી, મોટા વિચારમાં પડ્યો; અને મને પ્રછયું કે, એ વાત સાચી છે. ત્યારે ખેલું હાથ જોડી, માથે ચઢાવી ઇસારતે કહયું કે, આ રાજ કુંવરીએ જોયું કહયું, તેટલું ખરું છે. તે પછી રાજાએ પોતાની છોકરીને પ્રછયું કે, તને કેહેવી રીતે માલમ પડયું કે, આ રાજ કુંવર વાંદરો બન્યો છે. રાજપુત્રીએ જવાબ આપ્યો કે, આપ નામદારને યાદ હશે કે, જ્યારે હું બાળક હતી, અને મને દૂધ છોડાવ્યું, તે વખતે મહારૂ પાળણુ અને ઉપદેશ કરવા, એક વૃદ્ધ દાઢ તમે રાખી હતી; તે જાદૂની વિદ્યામાં સંમપૂર્ણ હતી. તેણે સત્તર વર્ષ, જાદૂના મને

સિખળ્યા હતા. તેથી મહારામાં એટલી શક્તિ છે કે, તમારા સર્વે શહેરો
 ને, અહિંથી ઉપાડી સમુદ્રમાં ફેંકી દ્યું. હરએક માણસમાંથી જનાવ
 રો, અનેલાને હું સારી રીતે, ઓલખી શકુંછઉ; એટલુંજ નહીં પ
 ણુ તેને, જોતાજ પારખી શકુંછઉ; કે આ માણસ ઉપર કયાહ, કારણે
 અને કોણે જાદૂ કરીયુંછે. તેજ પ્રમાણે એ, રાજ કુંવરને ગેં ઓળખ્યો;
 જેને તમે હજી સુધી, વાંદરો સમજોછો. રાજએ કહ્યું એ કુંવરી, તું
 એટલી યુલ્લવાન છે, તેવું હું જાણતો ન હતો. રાજ કુંવરીએ કહ્યું,
 ઓ નામદાર બાપ, એ બિંદ બરેલી વિદ્યા, હરએક માણસને, સીખવી
 લાયક નથી; તેમાં હું કંઈ પણ ઝૂંઝૂ બોલતી નથી. રાજએ પોતાની કુંવ
 રીને કહ્યું, તમારામાં એટલી સામર્થ્ય છે કે, આ રાજ કુંવરને થયેયું, જાદૂ
 દૂર કરી પાછો અસલ રૂપે, બન શકેછો? રાજ કુંવરીએ ક
 હ્યું, ઓદાની મદતથી, જરૂર જનાવી શકુંછઉ. રાજએ કહ્યું કે તું
 એને અસલ રૂપે બનાવેતો, મોટો ઉપકાર માનીસ; અને આપણો વ
 જીર તેને જનાવી, તારી સાથે લગન કરી આપીશ. રાજ કુંવરીના લ
 ગન, તેની સાથે થવાની ઉમિદથી, કહ્યું કે ધણું સારું. એટલું કહી મ
 લકા હસન, પોતાના ઓરડામાં ગઈ, ત્યાંથી એક નેતર લાવી; જેની ઉ
 પર ધબરી અક્ષરે લખેલું હતું. તેણે આવતાજ કહ્યું કે, સર્વે તમે
 એક બાજુએ, સંભાળથી સંતાઈ બેસો; તે વખતે જનાનખાનું, ઘરમાં
 મોકલી; હમે ત્રણે જણા એક ગ્યાસરીમાં બેઠા. એટલે તેની ચારે બાજુએ
 કુંડાળું કરી, કેટલાક ધબરી અને અન્નએળ, સજ્જા તે બોલવા લાગી.
 જ્યારે તે મંત્ર બોલી રહી, અને તેના વિચાર પ્રમાણે, કુંડાળાની મજબૂ
 વી થઈ; ત્યારે ત્યાહ બેસી, કુરાન પડવા લાગી. તેટલામાં ચારે બાજુએ,
 ગડગડાટ બડબડાટ, થઈ અંધારું થયું. જેવી રીતે પ્રણય થાયછે; તે
 વા બયંકર ચિન્હો દેખાવા લાગ્યા. તે ધબરાટ જોઈ હમે ધુજવા લા
 ગ્યા. તેટલામાં ધબલીસનો છોકરો, મોટો વિકાળ અને બયંકર, સિંહ બ

નીને પ્રગટ થયો. તે વખતે રાજ કુંવરી, ઉભી થઇ તેને કેહેવા લાગી, ઓ કૂકરમી તને લાયક હવું કે, મહારી સાંભિ આવી, વિવ્રતી કરવી નોંધએ; તેને બદલે અને ખીલવડાવવા, એવું બયંકર રૂપ, ધરી તું આ બ્યો; તેથી માટી લુચાઇ તે કરી. સિંહે જવાબ આપ્યો કે, રાખસો અને માણસો વચ્ચે શબ્ત સોગન સાથે, કોણ કરાર થયેલા હતા, કે કોઇએ એક ખીજને દુઃખ નહી આપવું; તે કબુલાત તેજ તોડીછે. રાજ કુંવરીએ કહ્યું, ઓ કપટી રૂપે રાખસ, તે કબુલાત તેજ તોડીછે; માટે તેની શી ક્ષા તને થયી નોંધએ; તેથી સારા નરસા થોડાક શબ્દો, હું તને કહુચ. સિંહે કહ્યું કે મને અહિં; આવવાની મેહનત તારી, લુચાઇએ આપી; એટલું તેણે કહી આગળ, પાછળ થતા પોતાનું મોહ, ઉઘાડી રાજ કુંવરી ને, ગળી જવા ધર્યો; પણ તે અતિથે બુદ્ધિવાન, અને ચાલાક છોકરી હતી, તેથી ઝડપથી પાછળી તરફ ફેરવે, પોતાના માથાને, એક વાળ ટોડી, તે ઉપર ખેચાર શબ્દો જાદૂના બણી, એટલે તેની તરવાર ખતી, તેજ વખતે તેનો નોરથી ઝટકો માર્યો, તે લાગતાજ સિંહના ખેકટકા થયા, તે થતાજ પાછલો ભાગ યુગ થઇ ગયો; પણ તેનું માથુ જીવતું રહીયું, તેને મારવાને રાજ કુંવરી, દોડી તેટલાંમાં વિચ્છુ થઇ પડ્યો. તેજ વખતે રાજ કુંવરી, સર્પ ખતી ખેહુ લડવા લાગ્યા, લડાઇ થતા સર્પ સાંભિ વિચ્છુ ટકી નહી શક્યો, ત્યારે ગરૂડ થઇ તે ઉડવા લાગ્યો. તેજ વખતે રાજ કુંવરી, કાળો ગરૂડ થઇ, તેની પાછળ દોડી. તે એટલા સુધી ઉડ્યા કે, તે ખેહું હમારી નજરથી યુગ થઇ ગયા. થોડી વારે હમારી સાંભિની જમીન એકાએક ફાટી, તેમાંથી એક સફેદ, અને ખીજ, કાળી, ગિલાડી મ્યાયું મ્યાયું પોકારતી નિકળી. ખેહુંએ પોત પોતાના, પુછડા અને વાળ ઉભા કરી, મરતે ધાત લડવા લાગ્યા. લડતા લડતા કાળી ગિલાડી, પોતાનું રૂપ બદલી, ધાતકી વર થયો; અને સફેદ ગિલાડીની પાછળ લાગ્યો. એટલે તે ક્રીડો થઇ નહીને ક્રીનારે, દાડ

મનું એક ફળ ઝાડ ઉપરથી, ખરી પડેલું હતું; તેમાં જઈ તે ભરાયો; એટલે તે દાડમ વધવા લાગ્યું; તે એટલા સુધી વધ્યું કે, મોટા માંદલાં નેત્રું થઈ, એટલું ભયે ઉડ્યું કે, સૂર્યજ દેવની લગભગ જઈ, આગળ વધતું અને પાછળ હતું.

એવી રીતે અહિં તહિં ઉડતા, એકાએક જમીને પડી ફાટ્યું; તે ના કેટલાક કટકા થયા. તે વખતે વરનો તૂર્ત મુરખો થઈ, દાડમ ના દાણા, વિણી વિણીને ખાવા લાગ્યો. એકેક દાણો તાકીદે ગળતાં સર્વે દાણા જ્યારે તે ખાઈ ચુકે, ત્યારે પ્રાંખો ભીંચી કરી, હમારી તરફ આવ્યો, અને મોટા શબ્દ પોકાર કરી, તેનો અર્થ એવો હસે કે, તે હમને પુછતો હતો કે, કોઈ દાણો ખાકીતો નથી રહ્યો. તેવી રીતે પોકારતા ચારે બાજુએ, શોધ કરવા દોડતો ફરતો હતો. બાયેગ ભોગે નદીને કીનારે, એક દાણો પડેલો જાયો; તેની પાછળ જ્યારે તે દોડ્યો, એટલે તે ઉડીને નદીમાં જઈ, નહાની માછલી થયો. તેજ વખતે નદીમાં તે મર્ધો, કુદી માછલી ખાવાને દોડ્યો. નદીમાં બે ધડી સુધી, મર્ધો અને માછલી લડ્યા; પણ તેનો વૃતાંત હમાને, કંઈ ન જાણ્યો; કે તે બેહુનું શુ થયું. થોડીવાર પછી બયાનક શબ્દ, તે ના કળકળાટનો સાંભળ્યો, તેથી ધભરાટમાં હમે પડ્યા. તે પછી રાખસ અને રાજ કુંવરી બેહુને, જોયાતો પોતાના રૂપે, અગ્નિ બન્યા; અને તે પોત પોતાના મોહમાંથી, અગ્નિનો ભભૂકો કાઢી, એક ખીજના મોહ ઉપર કુડી, પોતાની ચઢાઈ કરતા હતા. તે એટલા સુધી તેવાએ તેમ કીધું કે, અગ્નિના ભભૂકાથી; સર્વે જગ્યા ઘેરાઈ ગઈ, તે દેખાવ જોઈ, હમે સર્વે ધુજવા લાગ્યા કે, આ અગ્નિના ભભૂકાથી, આપું રાજ બળી ન જાય. એટલામાં તો તે રાખસ, રાજ કુંવરીની સાંભે લટતા, હટીને હમારી પાસે આવ્યો, કે જ્યા હમે બેઠા હતા. તે આવતાજ પોતાના મોહમાંથી, અગ્નિ હમારી તરફ કુડ

વા લાગ્યો. તેની ઉમદ એવી હતી કે, સર્વેને બાળીને ભરમ કરે. એટલામાં રાજ કુંવરી, હમારી તરફ દોડી આવી, અને હમારો બંધાવ કરી, ત્યાંથી તેને દૂર કાઢેા. તેટલામાં તો રાજનો એહેરો બુલ્લઈ ગયો; અને જનાવખાનાનો, રખેવાળ બળીને ભરમ થયો; તે વખતે એક ચિં મારી, ઉડીને મહારી ડાબી આંખમાં, પડતાજ કાણો થયો. રાજની કું વરી, અતિથે મહન્તમાં પડવાથી, અને હું કાણો થવાથી, ઘણોજ દુઃખી થતો. એટલામાં નેનેકારનો શબ્દ સાંભળ્યો, અને રાખસ બળીને, રા ખનો ધગલો થયો. મલકા હચન, જ્યારે પાછી સ્ત્રિ રૂપે થઈ, ત્યારે હમારી સાંભે આવીને, ન્હાના ચાકર પાસેથી, પાણી મંગાવ્યું; તે પાણી ઉપર નદૂનું કંઈ મંત્ર ભણી, થોડું તેમાંથી મહારા ઉપર છાટ્યું; અને કહ્યું કે નો તું નદૂથી, વાંદરે બનેલો હોય, તો પોતાના અસલ રૂપે, માણસ બનીશ. તેટલું તેનું સાંભળવા અગાઉ, મહારી ડાબી આંખ ગઈ હતી, બાકી કોઈ રીતે, ખીજી હાણી ન પોહોચતા, અસલ રૂપે, રાજકુંવર બન્યો. જ્યારે માણસ રૂપે હું બન્યો, ત્યારે ઉ મદ કીધી કે, તે રાજકુંવરીનો, ઉપકાર માનું; તેની અગાઉ રાજને, તેણે કહ્યું, હવે મેં રાખસને માર્યો, પણ તેની સાથે, મહારાં કામ પુર થયું; કેમકે અગ્નિની લઢાઈથી, મહારાં શરીર ભૂલઈ ગયું. હવે મહારાં શરીર, ખોલતા ખોલતા ભરમ થઈ જશે. જ્યારે મરઘી હું થઈ હતી, તે વખતે દાડમના દાણા, સર્વે ખાતા એક દાણો, નદી કીનારે જઈ પડીયો તે નો બાકી ન રહેતે, તો કોઈ પ્રકારે મને, દુઃખ ન થતે. તે રાખસ દાણામાં જઈ, ભરાઈ બેઠાથી મહારી સાથે, લડવાને તે સમર્થ થયો. જ્યારે તે લડતા લડતા અગ્નિ થયો, ત્યારે હું પણ અગ્નિ થઈ, તેની સાથે લડાઈ કીધી. તે વખતે આસમાનથી, જ મીન સુધી જ્યારે અગ્નિનો ભભૂકો પસર્યો, ત્યારે રાખસે નાણું કે, નદૂની વિદ્યામાં હું અધુરી હતી; અને તે પૂરેછે. જ્યારે બાળીને તે

ની રાખ મેં કીધી; તેટલામાં અગ્નિના કુકાડથી, હું પણ બંધી
 શકી નથી. રાજ્યએ મલકા હસનનો, ધનરાટ સાંભળી, જવાબ
 આપ્યો કે, તમે પોતાના બાપનો, હેવાબ જીવો, તે હમણાં જીવતોછે
 પણ, મહોડું, ભુલઈ ગયુંછે; અને જનાનખાતાનો રખેવાળ, બ
 બીને બારમ થયો; તે સાથે જેનું બદૂ તમે દૂર કીધું, તે ડાભી આં
 એ કાણો થયો. રાજ્યએ તેટલા વચન કહેયા, એટલે હું અને તે રડ
 વા પીટવા, અને હોહા કરવા લાગ્યા; તેટલામાં રાજકુંવરીના શરીરે, બળ
 તર થઈ તેનો પોકાર થતાજ, બબીને રાખનો ધગલો થયો.

એટલી બીના શહેરજાદીએ, શહેરચારને કહી, ફરીને કહું કે; આ
 નામદાર બાદશાહ, તે વખતે બીજા ફરીરે, રડી હોહા કરી, જીવદાને ક
 હયું કે, તે દુઃખ જે મહારા ઉપર આવેલું હતું, તેના ખુલાસો કહી શક્તો
 નથી. મલકા હસનનું મુઠ્ઠા લોઈ, પોતાના જીવને હું ધીકારવા લાગ્યો કે,
 જો હું વાંદરો અથવા કુતરો, જન્મ સુધી હોતો, ધણું સાફ થતે; કેમકે
 રાજકુંવરી મરવાકી, રાજા ઇત્યાદિ અતિથે, સંતાપમાં પડ્યા ન હોત.
 તેવો એટલા સુધી, રડવા પીટવા લાગ્યા કે, બેસુધ્ધ થઈ પડ્યા. રાજા
 ઇત્યાદિનો દુઃખદાયક દેખાવ જોઈ, મને અતિથે ચિંતા ઉપજી કે,
 વખતે એવું ન બને કે, તેને બદલે પોતેજ મરી જાય. તેવાનો
 રડવા પીટવાનો દેખાવ, એવોતો બંધકર બન્યો કે, જાણે દુનીઆ
 ની આખરી થતી હોય. રાજાની એવી દરજા જોઈ, તેના અમાર
 ઉમરાવ વાકર નફરો, ધણાક ઉપાય કરવાને દોડ્યા, તેથી સુધ્ધિમાં તે
 પાછો આવ્યો. ત્યારે સર્વે ખુલાસો, જાહેર મેં તેવાને કીધો; એટલે તેના
 વાકરોએ તેને ઉપાડી, પોતાના ઓરડામાં લઈ ગયા. જ્યારે તે સમાસાર,
 આખા શહેરમાં ફેલાયા, એટલે ત્યારે તરફથી, રડવા પીટવાનાજ, શબ્દો
 સાંભળતો. તેવી રીતે સાત દિવસ સુધી, પોતાના ધર્મ પ્રમાણે, રડવું
 પીટવું અને કીરણ થઈ; પછી રાખસની રાખને, પવનથી ઉડાવી ના

ખી; પણ રાજકુંવરીની રાખને, અમુલ કીમતી કપડાની, ચેલીમાં ભરી; પોતાના બાગમાં દાટી, તે ઉપર મોટા મીનારો બંધાવ્યો. પોતાની છો કરીના શોક માટે, રાજ એક મહીના સુધી રોગી રહ્યો. જ્યારે તે સા જો થયો; તે વખતે મને ખાલાવી તેણે કહ્યું કે, યો રાજકુંવર તારા આવવાથી, અનેક પ્રકારે દુઃખ અને શોક મને થયો. તે સાથે તારા કારણે, મહારી પ્યારી કુંવરી, બળીને રાખ થઈ; તેમજ જનાનાં જનાનો, રમેવાળ પણ બળી મુવો. તે ઉપરાંત હું મરતા મરતા બંધ્યો. તે સર્વે નુકસાન, તારા અભાગથી થયું; તેથી ખુલ્લી રીતે, તું અપશુ કન ભરેલાછે. તને જોઈ મહારે સર્વે, દુઃખ યાદ આવેછે; મોટે અહિંથી તૂર્ત ચાલ્યો જ. અગર તું અહિં રહેસે તો, માતની સ જાએ પોહાયશે. એવી રીતે મુરસાથી, રાજાએ હુકમ કીધો, તેનો જવાબ, હું આવી ન શક્યો; ત્યારે તૂર્ત તેની સાંભળી, ચાલતો થયો. તે શહેરમાં જોને ઘેર જતો, ત્યાંના રેહવાસી મને જીવથી, મારવાને પાછળ લાગતા; જ્યારે મહારે જીવ બંધાવવાનો, ઉપાય ન રહ્યો, ત્યારે ત્યાહથી નિકળવા અગાઉ, પોતાના બવા અને મૂંછો, તથા દાઢી મુડાવી, ફફીસી કપડા પોહેરી, અર્ધી રાતે ચાલતો થયો. જંગલમાં જ્યારે રખડતા, ખાવાના વાંધા પડવા લાગ્યા, ત્યારે પોતાના જમને, લુડું બલું કેહેતો કે, ગાટી દલગીરી એજે છે કે, મહારા બુરાં બાયેગથી, બે સજ્જકુંવરી જીવથી મરી ગઈ. તેવી રીતે ઘણાક દિવસ સુધી, શહેરે શહેર અને દેશ દેશ, રખડ્યો; શવટે વિચાર કીધો, કે, બગદાદ શહેરમાં જઈ, પોતાનું દુઃખ અને સંતાપ, રાજા હાથે રસીદને જાણુ કરું. તે પ્રતાપી રાજા મહારે દુઃખ, સાંભળી જરૂર દયા કરશે; અને દુઃખથી છોડવશે. તે ઉમેદથી રખડતા રજળતા, આજ સાંજે અહિં આવ્યો, તે વળા જ ફફીરનો કે, જણે પ્રથમ પોતાનો, ખુલાસો બહેર કીધો, તેનો મલાપ થયો. યો પરીવાની સરદાર, અહિં

આવવાનું કારણ, પ્રથમ કુકીરે જો કહ્યું, તેજ મતભળ મહારી હતી. જોનાએ સર્વે ખીના તેની સાંભળી, ત્યારે કહ્યું કે, તારો યુનાહ માફ છે, તને ગમે ત્યાહ આલ્યોળ. તે વખતે તેણે કુરી, અરજ કરી કે ખીળ બાઈળધીનો ખુલાસો, સાંભળવાની ઉમેદ રાખ્ય. જોનાએ ર જા આવવાથી, પ્રથમ કુકીર પાસે જઈ બેઠા. એટલે વિળ કુકીરે પોતાનો ખુલાસો શરૂ કરીયો.

વિળ કુકીરની વાત.

ઓ દયાવાન પરી, મહારો ખુલાસો અતિ વિચિત્ર છે. આ બેહું રાજપુત્રોની આંખતો, જુદા જુદા કારણે કુકી; અને મહારીતો પોતાના યુનાહ, અને કબુલિયી કુકી છે. મહાર નામ અજળ છે, અને મહાબા વ્યવાન, રાજનો છોકરો હતો. મહારો બાપ મરણ પામ્યો, ત્યારે રાજા દીએ હું બેઠો; અને જો શહેરમાં મહારા બાપે, રાજધાનીનું મથક કરે હું હતું, ત્યાહ જઈ રહ્યો. તે શહેર નદિને કીનારે વસેલું હતું તેની સાંભાળને મોટે દોડસો, વહાણ તૈયાર રહેતા હતા; અને પચાસ વહાણ મુખ્ય, વેપારને વાસ્તે રહેતા હતા. તે સાથે કેટલાક વહાણ; નાન્ય રંગ, તમાસા અને નાટક, કરાવવાને રાખેલા હતા. તે દરેક વખતે સમુદ્ર ને કીનારે, લાગરેલા રહેતા. તે રાજના વખાણવા જોગ, ધણીક માટા દ્વી પો ઉપર, માટા શહેરો વસેલા હતા. તેની રાજ ગાદી ઉપર, હું બેઠા પછી, સર્વે કામની પેહેલા, એવી મરજ ધઈ કે, સર્વે શહેરો અને દ્વીપો કે, જોના આ રાજધાની સાથે, સંબંધ છે; ત્યાહ જઈ નજરે જોવું; અને ત્યાહના રહેવાસીવાને, મહારો બાપ મરવાથી, જોવા દીલગીર હોય; તેવાને દીલાસો અને ધીરજ આપુ. નથી પોત પોતાના દેશ, સંબંધી ધર્મી અ ને વેપારમાં, હુશીયાર થાય. એવી રીતે જ્યારે, મહારો વિચાર થયો,

ત્યારે એક મોટા, વહાણ ઉપર હું ચઢ્યો, અને લાહવ બંધકર, ઝોરાકી પોથાકી, અમુલ વસ્તુના, દસ વહાણ સાથે, હમારા જાંચાવ મોટે લીધા, સર્વે વહાણો હંકારયા પછી, મને વહાણ ચલાવવાની, વિશ્યા શીખવાની ઉમેદ થઈ; ત્યારે વહાણ ચલાવતા, ચાલીસ દિવસ પૂરા થયા; ત્યાહ સુધી પવન સારો હતો. એકતાલીસમે દિવસે, નોરથી પવન ફુકાવા લાગ્યો; તેથી સર્વે વહાણો એવાતો, તોફાનમાં પડ્યા કે, જીવવાની આશ્યા હમે છોડી; પણ ખીજે દિવસે સવાર થતાજ, પવનનો નોર નર્મ પડ્યો. એ ટલે ઘેરાયેલું આસ્માન ખુલ્યું, ત્યારે સૂરજ નિકળ્યો. તે વખતે હમે ખુશી થયા, કે કોઈ દ્વીપનો કીનારો, નજરે પડેતો ઉતારો કરીએ; કેમકે ઝોરાકી અને પાણી ખુટવાથી, હમને બે દિવસનો કડાકો હતો. ને શે હેર તરફ હમારે જવું હતું, તે દસ દિવસનો રસ્તો બાકી, રહેલો ધારતા હતા; પણ તેમાં હમારી ભુલ હતી, કારણ કે તોફાનમાં પડ્યાથી, રસ્તો હમે ભૂળ્યા હતા. તે તોફાની પવનથી, અંધારામાં વહાણો ધસડાઈ ગયા. સૂરજનો પ્રકાસ થવાથી, એક માણસને, ડોલ ઉપર ચઢાવી, નાખુદાએ કહ્યું કે, દિશાવાને ઓળખ. તેણે આરે તરફ પ્રથમ અખુટ પાણી, અને ઉપર આકાસ દીઠું, પણ ડાભી બાજુએ દૂરખીનથી; બાંબે નોતા કંઈક, કળાસ નજરે પડી. તે સમાચાર નાખુદાને તેણે જણાવ્યો, એટલે તેનો એહેરો બદલાઈ ગયો. તેજ વખતે તેણે, પોતાની પાંચડી પછાડી, ને માથું પીટવા લાગ્યો; અને મને કહ્યું કે, ઓ રાજ આપણી, હવે આ ખર આવી, આ બલાથી આપણે, નહી જાંચીએ. તેમ જાંચવાનો ઉપાય નથી. એટલું કહેતા નાખુદો, મોટા પોકારે, રડવા પીટવા લાગ્યો કે, જાણે કોઈ ઉપરા ઉપરી, તેને જખમો કરી, જીવથી મારી નાખતું હોય. તે દેખાવ જોઈ વહાણના, સર્વે માણસો રડાપીટામાં પડ્યા. નાખુદાને તૂર્ત મેં પુછ્યું કે, એટલા પોકાર કરેછે, તેનું કારણતો ખતાવ; ત્યારે તેણે જવાબ આપ્યો કે, તોફાને એવી આફતમાં, વહાણ નાખુલે છે,

આવતી કાલે બપોરે, લોહોચુંબક પહાડ; આપણા વહાણને એંચી લેશે ? તે વખતે મને હસવું આવ્યું કે, નાઆદાની ખસીતો ગર્ધ નહશે ? જો થી એવી રીતે બકેછે. પહાડો વહાણને વચી એંચતા હશે ? ફરી તેને મેં કહ્યું કે, પહાડ શ્યાં માટે એંચી લેશે. તેણે જવાબ આપ્યો કે, વહાણને લોહોડાંના ખીલા, અને ખીજી વસ્તુ, વળગેલી હોયછે; તેથી તે ચોતાની તરફ એંચી લેછે. તેનો જ્યારે ખુલાસો મેં પુછ્યો, ત્યારે તેણે કહ્યું કે, તે પહાડમાં એટલીતો, સામર્થ્ય હોયછે કે, લોહને દૂરથી એંચીને, પોતાની સાથે વળગાવી દેછે. તેનું એંચાણુ થતા વહાણના, ખીલા અને સર્વે લોહા કામ, પાટીઆમાંથી છુટું પડી, તેની સાથે ચોહોટી બેસે. એટલુંજ નહીં પણ, વહાણના કટકા ઘર્ષ, સર્વે જણસો અને માણસો, ડુંખી જશે. નાખુદાનું રડવું પીટવું, અને તેનો વિચાર સાંભળી, અજબેબ હું થયો કે, એટલું મોટું વહાણ શું એંચાઈ જશે; અને તેનું લોહું પહાડ સાથે, ચોહોટી બેસે. એવી રીતે શ્યાં માટે બને, તે પહાડના આપણે શું દેવાદાર હોએકે, આપણી માલ મીનકત એંચી લેશે. નાખુદાએ ફરી મને સમજાવ્યું કે, વહાણ ચલાવતા હું ધરડો થયો, તમે જીવાનહો તે સાથે રાજના બળથી, મને બેવકૂફ બનાવોઅ, પણ તેવી રીતે એ સમુદ્રમાંથી, સેંકડો વહાણો એંચાઈ ગયાં; અને તેના નિએથી ઉપર સુધીના, ખીલા ચોહોટી બેઠાછે. તેજ કારણે તે પહાડ દિવસે દિવસ, વચારે કાળા રંગે થાયછે. તેણે ખીજી કહ્યું કે, તે પહાડ ધણો ભયો અને ધળતોછે; તેની ટોચ ઉપર એક થાંભલો પીળા પાયા ઉપર ઉભોછે; તેની ઉપર પીતળનો ઘોડો, અને તે ઉપર પીતળની, મુર્તી અંધાર થયેલીછે. તેની છાતી ઉપર સીસાની, પટ્ટી બટકતી બાંધેલીછે; તેમાં બહૂના કેટલાક, અક્ષરે કોતરેલાં છે. તે વિશે ધણુ લોકો કહેછે કે, તેજ મૂર્તિ, વહાણો અને માણસોનો નાશ કર્તાછે. એટલું કહી ફરી તે, રડવા પીટવા લાગ્યો; તેથી મને પણ વિશ્વાસ આવ્યો, કે મહારે આવુશ આવી રહેલું હશે ? માટે મહારે મોત

અહિં લાખુંછે. તે સાથે નોરથી પવન વહાણને, પહાડ તરફ લઈ જ
 તો હતો. તે વળાએ પાછું ફેરવવાનું, દરેક માણસને સુજ નહીં પડ
 તા, ધબરાટમાં પોતાનો અંચાવ, કરવાને વિચારમાં પડ્યા કે, કોઈ સી
 તે પોતાનો પ્રાણ અંચાવે. તે વખતે એક ખીજમાં કહેતા હતા કે, આ
 પ્રણામાંથી કોઈ પણ, સર્વેનો જીવ અંચાવે, તે રાજ થાય. શેવરે ખીજ
 દિવસે હમાઈ વહાણ, તે કાળા પહાડની સાંભિ, જઈ પોહોતું; પણ ને
 ઉપાય હમે ધાર્યો હતો; તે ભુલી ગયા. તેવી રીતે બે પોહોર વહી ગયા,
 એટલે અગાઉથી નામુદાએ, ચેતવણી આપી હતી, તેમજ થયું. તે પ
 હાડે વહાણને એવા તો બળે એમ્પું કે, સર્વે લોદાની જાણસો, ને વહાણ
 માં હતી તે એંસાઈને, પહાડે જઈ વળગી. પાટીઆ ધૃત્યાદિક, લાકડ
 કામ ભાંચવાથી, મોટા કંડાકો થયો. તેટલામાં વહાણ ભાંગીને, કટકે કટ
 કા થયું. તેમાંથી સર્વે એવી રીતે પડ્યા કે, તે પડતાજ હૂંખી ગયા; અ
 ને કોઈ જાણસ કે, માણસનો પ્રતો ન લાગ્યો; પણ પરમેશ્વરે મહારા ઉપ
 ર દયા કરી કે, સર્વેમાંથી હું એખણી જીવતો રહ્યો. સારા ભાયેગે મહા
 રા હાથમાં, લાકડાનો કટકો મળ્યો, તે ઉપર તરવાથી તેજ પહાડ તરફ,
 જીવતો જાગતો જઈ પોહોતો. ત્યાં જઈ નોખુંચતો, માણસના પગલા,
 અને ઉપર ચઢવાને, આંચા પડેલા હતા. તે પગલાની નિસાનો નો
 ધું, અતિથે ખુશી થયો, પણ તે સિવાય ડાબી, બાજુએ ગાટી ખાઈ
 હતી, તે તરફ પગલું ખસેતો, જીવથી ન બંચે; તે વખતે પરમેશ્વરનો
 ઉપકાર માની, તેનું નામ લેતો પહાડ ઉપર હું ચઢતા લાગ્યો; પણ તે
 રસ્તે ધણીજ સાંકડો હતો, તે સાથે એવોતો નોરથી, પવન ફુકતો કે, મ
 ને ખાઈ તરફ એંસી જતો હતો. શેવરે ખુશી સાથે, પહાડ ઉપર ચઢ્યો,
 જ્યારે થાંભળા પાસે ગયો, તો તેની નિચે ભાંચઈ હતું; તેમાં જઈ પરમે
 શ્વરનો ઉપકાર માન્યો કે, તેની કૃપાથી અહિં સુધી આંખ્યો. જ્યારે
 રાત થઈ ત્યારે ત્યાજ હું સુતો, પાછલી રાત ગઈ, એટલે સ્વપ્નનું થયું;

તેમાં અતિથે વૃદ્ધ પુરુષ, આવી મને કેહેવા લાગો કે, ઓ અજ્ઞાન જ્યારે તું જાગે, ત્યારે તારા પગ પાસેની, જમીન મહેનત કરી આદળે, ત્યાહથી પીતળનું એક ધનુષ, અને સીસાના ત્રણ તીર, ડાટેલા મળશે. તે કાઢી ધોડા ઉપર બેઠેલા, પીતળના પુતળાને, ત્રણે તીર મારેથી, તે સૂતી સમુદ્રમાં જઈ પડશે. જ્યારે તેનો અશ્વાર ઉડી જશે, એટલે તેનો પીતળનો ધોડો, તૂટી તારા પગ પાસે આવી પડશે. તે ધોડો અને અશ્વાર પડેથી, જે આડામાંથી, તીર કાંગડા તને મદયા, તે આડામાં ધોડાને ડાટશે. જ્યારે તેટલું કામ પુર થશે, ત્યારે સમુદ્રમાં તોફાન, એવુંતો ઉડશે કે, યાંગલા સુધી, પાણી ચડશે. સમુદ્ર અતિથે ઉભરાશે, ત્યારે તેમાં નહાનો, એક મછવો તારી તરફ, કીનારે આવશે; તેને ચલાવનાર પીતળની, એક સૂતી હશે. તે મછવાને જોતાજ, તેમાં તું તાકીદે, ચઢી બેસજો; એટલે આ સમુદ્રમાંથી, ખીજ સમુદ્રમાં, દસ દિવસમાં, તને તે યો હોમાડશે. ત્યાથી પોતાને દેશ જવાને, ધણ્યજ સેહેલ તને પડશે; પણ એટલું યાદ રાખજો કે, તેમાં બેઠા પછી, પરમેશ્વરનું નામ, નહી લેતો; અગરજો લેશેતો પરતાશે. એટલું સ્વપનું થઈ ચુક્યું, એટલે મહારી આંખ, ઝડપથી ઉઘડી; અને જોયુંતો સવાર થયું. તેથી અતિથે ખુશી હું થયો. તેજ વખતે પેલા, વૃદ્ધ પુરુષના કહયા, પ્રગણે જમીન ખાદીતો, ત્યાહથી ત્રણ તીર અને એક કાંગડી મળી. તે કામદાને તીરે જોડી, જંચીને સૂતિને, મારીતો ત્રિજ તીરે, તે ઉડીને સમુદ્રમાં, જઈ પડી, અને ધોડો મહારા પગ પાસે, ટુંટી પડ્યો. ત્યારે જ્યાહથી તીર અને કાંગડી મને મળી હતી, ત્યાહ તેને ડાટી ચુક્યો. તેટલે તો સમુદ્ર ઉભરાવા લાગ્યો, તે ઝડપથી યાંગલા સુધી, આવતાજ દૂરથી, મછવો આવતો જાયો, તેમાં પીતળની સૂતિ, એક બેઠેલી હતી. તે વખતે પરમેશ્વરનો, ઉપદાર મેં માન્યો, કે મને જે સ્વપનું થયું હતું; તે ખરું પડ્યું. તે મછવો કીનારે આવતો હતો, તેની અગાઉ તૈયાર થઈ હું ઉ

ભા કે, ઝડપથી તેમાં ચઢી બેસું. જ્યારે નજીક તે આવ્યો, પણ પાણી
 ઘેરે, આગળ આવતો, અને પાછો હટતો. તે વખતે ઝડપથી, તેને
 પકડી ચઢી બેઠો; અને વૃદ્ધ પ્રવેશના, કહેવા પ્રમાણે, પરમેશ્વરનું નામ
 નહી લીધું; તે સાથે પોતાના માટેથી, કોઈ પણ શબ્દ, બહાર ન કાઢતો.
 પીતળની મૂર્તિએ, તાકીદે મછવો ચલાવી, નવ દિવસમાં, માટી મુસાફરી
 કરી, તેમાં ધણાક દ્વીપો, ડાબી તરફે જોઈ, ધણેજ હું ખુશી થયો; અ
 ને ધારણ કે, તાકીદે હવે, આ દુઃખથી છૂટીસ. તેની ખુશીમાં પરમેશ્વ
 રનો, ઉપકાર માન્યો. તેટલું નામ સેતાજ, મછવો અને પીતળની, મૂર્તિ
 દૂખી ગઈ; અને હું પાણીમાં, પડી તરવા લાગ્યો. તે દિવસે સાંજ સુ
 ધી, જે એક દ્વીપ પાસે હતો, તેની તરફ જવાને, ધણી તાકીદે કીધી,
 પણ તેટલામાં રાત પડી, ત્યારે અંધારામાં, જાણતું ન હતું; કે કહિં હું
 જવું. જોરથી તરતા, તેજ તરફ ગયો, પણ શેવટે યાકયો; ત્યારે હા
 થ પગ, હલાવવાની સામર્થ્ય ન રહી; તેથી નિરાસ હું થયો. ત્યારે ફરી
 પરમેશ્વરને યાદ કીધી, તો ભાયેગ જોગે, વાયુંતો જોર વધ્યો, તેથી સ
 મુદ્રમાં, મોટા મોટા મોજા, આવવા લાગ્યા, તે એકેક માનો એવાતો,
 આવતો કે પહાડ જેવો; તેના બજે ઉપર નિચે થતા, એક માનએ
 ઉપાડી, કીનારા ઉપર મને ફેંકી દીધા. જ્યારે જમીને, મહારા પગ લા
 ગ્યા, એટલે તૂટી ઉઠી દોડી ગયો; કેમકે ખીનો માનો, એવા આવેતો, ફ
 રી મને સમુદ્રમાં, ધસડી જાય. તે સમુદ્રમાંથી, સુકા ઉપર ગયો, ત્યારે
 પોતાના કપડા, નિચવી સુકાવીને, પાછા પેહેર્યા. સમુદ્રની ધાસ્તીમાં
 થી, છુટ્યો ત્યારે પરમેશ્વરનો, ઉપકાર માન્યો. સવારના ભૂખ ભાગી;
 તેથી અહિં તહિં, રખડવા લાગ્યો. આગળ ચાલતા કેટલાક, ફજો
 ભરેલા, ઝાડો મહારી નજરે પડ્યા; તે વખતે મેં વિચાર કીધો કે, આ
 જગ્યાએ, માણસની વસ્તી ન હશે. ? નો હોતતો એટલા ઝાડો ઉપર,
 ફજો ભાગેલા ન રહેત. તે ઝાડો ઉપરથી ફજો, પેટ ભરી ખાધા, અને

લાંબે નજર કીર્તીતો, રેતીનું રણ નજરે પડયું; ત્યારે ધારણું કે, આ જ ગ્યાએ, સમુદ્રનું પાણી; અગાઉ આવતું હતું; પણ હાલ બંધ થયે હું હશે. ? સમુદ્રની આકૃતિમાંથી, છુટવા પછી, જે ખુશી ઉપજી હતી, તે રેતીનું રણ જોવાથી, સર્વે ભૂલી ગયો; અને પોતાનો જીવનું રક્ષણ, પરમિશ્વરને સોંપ્યું; કે હવે તેની જે મરજી હશે, તે થશે. તેવી રીતે વિચાર કરતા, અને ચાલતા નહાતું એક, વહાણ મહારી નજરે પડ્યું, કે તેણે સર્વે સડો ચઢાવી, તેજ કીનારે આવતું હતું. તે વિશે અને ખાત્રી થઇ કે, તે એજ ગ્રામમાં આવી લાંગર કરશે; તેનો વધારે વિચાર કરતાં મુજબ કે, તે મધ્યેના માણસો, લૂટારા કે માછીમાર, અથવા ચેરી કે મિત્ર હશે. ? તે બીહકથી સંતાઇ રહેવાને, મં વાજખી ધારણું. ત્યાં ગુફા કે ઘર, સંતાઇ રહેવાને ન હતું; તેથી મોટા ઝાડ ઉપર, ચઢી ગયો, અને ઉમેદ કીધી કે, તેના માણસોને જોવું; તે જોડો કોણુછે. એવી ધાસિનમાં હતો, તેટલામાં તે વહાણ, કીનારે આવી લાંગરણું. તેમાંથી દસ માણસો, પાવડા કોદાળી ઇત્યાદિ, જમીન ખોદવાના, હથિયારો લઈ નિકળ્યા, ત્યાર પછી તે દ્વીપની વચ્ચે આવ્યા, અને એક જગ્યાએ, જમીન ખોદવા લાગ્યા. તે એટલા સુધી ખોદ્યું કે, ત્યાં એક દરવાજો જોયો. ત્યારે તેવો તે વહાણમાં જઈ, ખોરાકી પોશાકી, અનેક પ્રકારે ખાવા, પીવાની વસ્તુઓ, બિછાના ઇત્યાદિના, ગાયડા બાંધી પોતાના, માથે ચઢાવી લાવ્યા, અને ઓદલી જમીનમાં ઉતર્યા; તેથી હું, સમજ્યો કે, એની નિચે કોઈ મોટું, બોમ્બ હશે. ? તે વહાણમાં સર્વે માણસો, પાછા ગયા અને, અતિ એક વૃદ્ધ પુરૂષ, તથા છોકરો કે, જે અતિ જૂનશ્વરત, અઢદ પંદર વર્ષની, ઊંચરનો જણાતો હતો; તેને પોતાની સાથે, લઈ આવ્યા; અને તેવો બોયરામાં, સર્વે ઉતર્યા; ત્યાં જઈ તૂર્ત, પાછા ફરતી વખતે, તે દરવાજો બંધ કરી, ઉપરથી મંટાડું નાખી, બંદોબસ્ત જમીન કરી; તે સર્વે માણસો, પાછા વહાણપર ચઢી ગયા; પણ

રૂપાળા છોકરાને, પાછો જતા, મેં ન જોયો; અને વહાણુતો, જ્યાથી આબુ હું, તે તરફ હંકારી ગયું. જ્યારે તે ધાણુંજ દૂર ગયું, અને કોઈ માણસ ન રહ્યું; તે વખતે મને વિચાર થયો કે, આ માણસો લૂટા રા હશે, તેવાએ રૂપાળો છોકરા, કોઈ રાજાનો ચોરી લાવી, આ ભાવરા માં, સંતાડી મુક્યો હશે. ? તેની ખીલકથી, અત્તિશે ધભરાટમાં પડ્યો, તેજ વખતે ઝાડ ઉપરથી, નીચે હું ઉતર્યો; અને ત્યાંથી નાસી જવાને, અહિં તહિં બટક્યો; પણ રસતો ન જડયાથી, ભાવરાની મંટોડી, ખીસાડી તો; તે દરવાજા ઉપર, એ હાથ લાંબો પોહોલો, પથર મુકેલો હતો. તે મોટી મહેનતે, ખસાડ્યોતો, દાદર મુકેલો જાણ્યો. તે દાદરથી નીચે ઉતર્યો, અને જોયુંતો; મોટું ભાવરૂં નજરે પડ્યું; તેના ઓરડાવાને, ૬ થી બંધી હતી. તેના દીવાનખાનાને, ઉત્તમ પ્રકારે, સોનેરી મુલ્લમો, અઢાવેલો હતો. તેની વચ્ચે સોનાનું, એક તખ્ત હતું; તે ઉપર રૂપાળો છોકરા, બેઠેલો જોયો. તેના ઉપર પંજો, પોતાની મેજે, કળથી ઝુંલતો, અને મીનખતી ખળતી નોંધ; તે સાથે અનેક પ્રકારની, ખોરાકી પોશાકીની, વસ્તુઓ જ્યાહ, ત્યાહ ગોઠવેલી દેખાતી. તે ઉપરાંત ખાશખોદાર, અંતર બરેલા કુંડો, તેની પ્રાસે રાખેલા હતા. તે છોકરા મને નોંધ, ધભરાટમાં પડ્યો, ત્યારે તેને ધીરજ, આજ વા મેં કહ્યું કે, આ ત્યારા રાજકુંવર, તમે મને હાવી, હાલતે જોવાય, પણ હું રાજકુંવર છઉં; તેથી તમારે ખીલવું નહી. તને દુઃખ દેવા, હું આ વેલો નથી, તમે મોટા બાયેગવાનછો કે, જીવતાજ તમાને, આ કબર માં, કેટલાક માણસો, રૂપા મોટે દાટી ગયા. તે દીલગીરી બરેલો, દેખાવ નોંધ, તમારી મદતે અને, દુઃખમાંથી છોડાવવા, હું આવેલો છઉં. હવે કહે કે, આ ભાવરામાં, તને બંધ કરવાનું, કારણ શુછે. સર્વે ખીના તારી મેં જોઈછે, પણ એટલી ખબર નથી કે, તું પોતાની મરજીથી, રૂપા મોટે આ ભાવરામાં ડાલ્યો. મહારી વાત ઉપરથી, કંઈક થી

૨૪ તેને આવી, ત્યારે મને ખેસવાને કહ્યું. તેની સાંભિ જ્યારે, હું બે
 ઠો ત્યારે, એવી રીતે તેણે, આરંભ કીધું કે, એ રાજ મહારો ખુ
 લાસો, નવાઈ નેવા સાંભળી, અતિથે અભયેય થશે. મહારો બાપ
 મોટો ઝવેરીછે, તેણે પોતાની મહેનત, અને સદ્યુલ્લથી, મોટી દાલત મળ
 વીછે. તે સાથે દેશો દેશ, તેની પેઠેડીવાછે, તેમાં પોતાના બાઈજાંધા, મેતા
 મશુદી અને ચાકર, રાખેલાછે. તેવા પોત પોતાના, વહાણોમાં ખેસી, દૂ
 ર દૂર દેશો, અને શહેરોમાં ફરેછે; અને ત્યાહથી ઝવેરાત, ખરીદ કરી
 એક ખીજ, શહેરોમાં વેચેછે. તેથી મોટી દાલત મલીછે, તે ધન દાલ
 ત અને ઝવેરાત, હોવા છતાં પણ, એકે છોકરો તેને ન હતો. એક રાતે
 તેને, સપનું થયું કે, મહારા ઘરમાં, છોકરો જન્મ્યો; પણ તેની આયુ
 થ ધણી ટુંકીછે. જ્યારે તે જાગ્યો, ત્યારે ધણીજ દીલગીર થયો, તે પ
 છી કેટલાક, દિવસે મહારી માએ; તેને કહ્યું કે, મને ગર્ભ રહેલોછે; તે
 થી તંમારું સપનું ખરું થયે. દિવસ જતા જ્યારે, નવ મહિના પુરા
 થયા; અને મહારો જન્મ થયો; ત્યારે સગા વહાલા, અને દોસ્ત મિત્રોમાં,
 મોટી ખુશી ઉત્તપન થઈ; પણ મહારા બાપને, અગાઉ થયેલા સપના
 ની, ખીના યાદ આવેથી, તે દીલગીર થતો. શેવટે જોતિષ જાણનારાવાને,
 પ્રહ્યું તેવાએ કહ્યું, આ બાળકને, ચઉદમેં વરશે ધાતછે. તેટલી ધા
 ત ટળી જાયતો, ધણા વરસ સુધી, તે જીવશે. તે પછી તેવાએ કહ્યું
 કે, હમો એના ગ્રહો ઉપરથી, જાણીએય કે, એક પીતળનો ઘોડચાર,
 જે લોહચુંબક પહાડ, ઉપર ખેડેલાછે. તેને કિસબનો છોકરો, અજબ
 રાજ પાડીને, સમુદ્રમાં નાખસે; તે પછી પચાસ દિવસમાં, તેજ રા
 જના હાથે, એ છોકરો મરણ પામશે. તે વખતે મહારા બાપને, તો મ
 રવા નેવું થયું, કેમકે તેને અગાઉ થયેલા, સપનાથી એકતો ધાસ્તી હ
 તી, અને ખીજ જોતિષ, જાણનારાવાથી, મહારી ધાત સાંભળી; તેથી તે
 ના ધબરાટમાં વધારો થયો. તે વેળા રાત દિવસ, મહારી સંભાળ ક

રવા મોટે, મહારો બાપ, બિચાર કર્તો હતો; એવી રીતે દિવસો, વહી જતા હતા. જ્યારે ચંદ્રમું વરસ મને ખેડું; ત્યારે ખીન્ને દિવસે જોતિષ, જાણનારાઓએ, આવી અરજ કરી કે, આજે દસ દિવસ થયા, રાજ અજબ, પીતળના ઘોડેચારને કે, જોને મોટે અગાઉ, તમાને જાહેર કરેલું છે; તે મૂર્તીને પહાડની, ટોચ ઉપરથી, સમુદ્રમાં ફેંકી દીધી છે. એ ટક્કી હકીગત સાંભળી, મહારો બાપ અતિથે, ધબરાટમાં પડ્યો. તે વખતે તેણે ધારણું કે, કોઈ રીતે નરસ ગ્રહની, ધાત છોકરાની દૂર યાય; અને તે બંચે તેવો ઉપાય, સોધી કહાડું. તે પછી તેણે, મહારું માત ટાળવાને, આ દ્વીપમાં કે જ્યા, માણસજાત, કોઈ ન હોવાથી, બિચારું અગાઉથી કરાવ્યું હતું, કેમકે જ્યારે તે મૂર્તી પડે, ત્યારે પચાસ દિવસ સુધી, આ બિચારામાં મને સંતાડી મુકે. તેણે જ્યારે સાંભળ્યું કે, મૂર્તી પડ્યાને દસ દિવસ વહી ગયા, ત્યારે બાકીના, ચાલીસ દિવસ સુધી; મહારો જીવ, બંચાવવા મોટે, અહિં લાવી રાખ્યો છે. તેટલી મુદત, પૂરી થવા પછી, તેવો પાછા આવી, મને અહિંથી લઇ જશે. તેને વિશ્વાસ છે કે, જ્યારે કોઈ માણસ, આવી શકવું નથી; ત્યારે રાજ અજબ, અહિં કયાહથી આવે. તેવોએ ધારણું કે, અહિં રાખ્યાથી, કોઈ પણ માણસ, ચાલીસ દિવસ સુધી, મને નહીં જોસે, તેમ હું પણ કોઈને, નહીં જોવું; તે છોકરો જ્યારે, પોતાનો ખુલાસો, કહી ચુકે; ત્યારે જ વિષ કેહેનાર, જોશીના બોલવા ઉપર, મને હસવું આવ્યું; કે આ નિર્દોષ બાળકને, હું શ્યા મોટે માફ. તે વખતે ધણી ધીરજ, અને દીલાસો આપવા, તેને મેં કહ્યું કે, તું ધાસ્ત ન રાખ; જો પરમિશ્વરની દયા હશે તો, કોઈ પ્રકારે તને દુઃખ નહીં થશે. તારી સંભાળ, કરવાને પરમિશ્વરે, મને અહિં મોકલ્યો છે. તેજ વાસ્તે મહારું, વહાણ બાંધ્યું, અને ડૂંબતા ડૂંબતા, તારી સંભાળ મોટે, અહિં, હું આવ્યો. તેટલી મુદત સુધી, તને એખસો, હું નહીં છોડું. જોશીવાએ પોતાની, મતબબ

સાંધવાને હુકું સમજાવ્યું, પણ અજ્ઞાન રાજની, તમે શુ ગુનેહ ગારી કરીછે કે, ખીન ગુન્હા તમોને મારે. પરમેશ્વરની પૂર્ણ કૃપાથી, જ્યારે તેટલી મુદત, ક્ષેમ કૃષ્ણ પણે વહી જશે, અને તારો બાપ, પાછો અહિં આવશે, ત્યારે હું પણ તે વહાણે ચઢી, તારે દેશ આવીશ; તેપછી ત્યાહથી, પોતાના રાજમાં, હું જમશ. એટલુજ નહી પણ, તારો ઉપકાર, કોઈ પણ દિવસે, નહી ભુલું. એવી રીતે તેની, ધારતી મેં દૂર કીધી, પણ મહાર તથા, મહારા બાપનું નામ, તેને ન કહ્યું, કેમકે તે મને ઓલખી, વધારે ધારતી માં ન પડે; કે મહારો વરી અહિં પણ, આવી પોહોતો. તેની દીલગીરી દૂર કરવાને, અનેક તરેહની વાતો, અને કથા કહી, તેને રાજી રાખતો; એટલુજ નહી પણ, તે છોકરો અતિશે, બુદ્ધિવાન જણાતો. તેવી રીતે ગમત કર્તા, રાત થઈ ત્યારે, સાથે બેહું જમયા, પછી તપાસ કરી તો, ખાવા પીવાની, તરેહવાર જણસો, એટલીતો ત્યાહ બરેલી હતી કે, મહારા સિવાય ખીજ પડેલા આવે, તોપણ એકતાલીસ, દિવસ સુધી ખાતા ન ખુટે. હમે ખાઈ પીઈને, લાંબા વખત સુધી, ગપાટ હાકીને થાકયા, એટલે સુઈ રહયા. ખીજ દિવસે, જ્યારે સવાર થયું, ત્યારે પાણીનો લોટો, તે છોકરા પાસે, હું લઈ ગયો, તેથી તેણે હાથ મોહોડું ધોઈ, અનેક પ્રકારે કૂળ, અને મેમાં બેહું જણાએ, પેટ ભરી ખાધો. તે પછી સેતરંજ અને ચોપટ, તેનો જીવ ખુશી, કરવાને રમવા લાગ્યા. રાત થઈ ત્યારે, ખાઈ પીને પાછા; સુઈ રહયા. તે ભાઈરામાં રાત દિવસ, બેહું જણા રહી ગમત કર્તા હતા, તેથી અતિશે પ્રીતિ, બેહુંમાં બંધાઈ; તે એટલા સુધી કે, તે છોકરાને, પોતાના જીવથી, વધારે પ્યારો, હું ગણુ તો. તે વખતે વિચાર્યું કે, જોશીવાએ, તેના બાપને, જો કહ્યું હતું; તે હુકું પડ્યું; તેને હું પ્યારો ગણ્યું, મોટે વગર કારણે, શ્યા મોટે માઈ. તેવી રીતે ઓગણ ચાલીસ દિવસ, અતિશે આનંદમાં વહી ગયા, અને ચાલીસમે દિવસે, સવારે ધણી ઉમેદથી, ખુશી થતા ઉઠયા. તે વખતે છોકરો,

કેટલા લાગે કે, ઓ રાજા આને, ચાલીસમે દિવસછે; પરમેશ્વરની પૂર્ણ
 કૃપા, અને તમારી મહેરબાનીથી, હું જીવતો રહ્યોછઉ. એટલી મુદતમાં,
 તમે જે સેવા મહારી કરીછે, તે વિષે મોટા ઉપકાર, મહારો બાપ માન
 થે; અને તમારા રાજમાં ખુશી સાથે; પોહાઆડી આપથે. તે છોકરા
 એ ફરી મને કહ્યું કે, થોડું ગર્મ પાણી કરી, આપોતો હું નાહી, નવો
 પોશાક બદલી, તૈયાર થાયું. આને મહારો બાપ, તેડવા મને આવથે.
 તેનું તેટલું સાંભળી, ખુશીથી ગર્મ, પાણી મં કીધું, અને હમામખાના
 માં, તેને લઈ જઈ, સારી રીતે ચોળી, મસજીને નહવડાવ્યો. જ્યારે બે
 હું જણા, જમી આઈ તમ થયા; ત્યારે છોકરો પોતાના, ખીજાને જઈ
 લેત્યો. તે વખતે તેના શરીર ઉપર, જરીની શ્યાલ નાખી, એટલે
 તે ધોરવા લાગ્યો. જ્યારે તે જાગ્યો, એટલે તેણે મને કહ્યું કે, ઓ રાજા
 આ વખતે, ખરબુજી આવે, ઉમેદ થઈછે; સરસ એક ખરબુજી, અને
 સાકર લાવો, તો હું ખાયું. તેજ વખતે હું ઉડ્યો, અને ખરબુજીના,
 હગલામાંથી, ઘણું સરસ સોંધીને, એક ચીનાઈ, રકાખીમાં મુકી, તેની પાસે
 લઈ ગયો; પણ તેને કાપવા, છરી મને ન જડી, ત્યારે તેને પુછ્યું કે, તે
 કહાછે. છોકરાએ, જવાબ આપ્યો કે, મહારા માથા તરફના, ગોખમાંછે.
 તે ગોખ જ્યાં હતો, તેમાંથી છરી લેવા, ટંગાઈને છરી લીધી; અને ત
 જવીઠેથી, નિચે ઉતરતા, ભાયેગ નોગે, મહારો પગ, ખરબુજી અને સ
 જે મરમરની, જમીનેથી સરકી પડ્યો; એટલે બેસુધ હું થઈ, ઝવેરીના છો
 કરા ઉપર; એવી રીતે પડ્યો કે, મહારા હાથમાની છરી, તેની છાતીમાં યુ
 સી ગઈ. ??? તેજ વખતે ઝવેરીના, ખૂનસુરત છોકરો, મહારા હાથે મર
 જી પામ્યો. તેણે જતાવ જનતા, રડવા અને મોહોડું, તથા છાટી પીટ
 વા હું લાગ્યો. તે સાથે પોતાના, કપડા ફાડી ફાડી, જમીને ઉભાથી, પ
 છાડા ખાવા લાગ્યો. જ્યારે પછાડા ખાઈ, અને રડી પીટીને થાક્યો,
 ત્યારે હું વિચાર કરવા લાગ્યો કે, મોટી દીલગીરીની વાત એછે કે, જી

જ વખત બાકી રહ્યો હતો; તેટલી ધાત ટાળવાને, ઝવેરીએ પોતાના છોકરાને, અહિં લાવી રાખેલા હતો; પણ હું અભાગ્યો, અગાઉથી ન સમજ્યો. એટલુંજ નહીં પણ, મહારી મુર્ખાઈ અને ઉત્તમત પણે, જાણી નોંધ, તેને મારવાને વેગી થઈ, અહિં આવી પોહોતો. એ નોશીવો તમારો, નોશ ખરો હતો; પણ મહારી કબુલિયતી, એ ખૂબસુરત બાળકનો, જીવ મેં લીધો. તેથી રીતે હાનરો, બડબડાટ કરી, શેવટે મેં પોતાનું, મોહ આકાસ તરફ કીધું; અને ખેડું હાથ ઊંચા કરી, કહેવું કે એ સર્વ જના, પરમેશ્વર તૂં સર્વે કંઈ નોયછે. આ ખારા છોકરાને, મેં જાણી નોંધ માર્યો નથી, અગર તેને મારવાનો, અપરાધ જાણી નોંધ, મેં કીધો હોયતો, આજ વખતે મહારો જીવ તું છે. એવી રીતે લાંગળા વખત સુધી, તે મુરદા ઉપર રડતો ખેડો. જ્યારે દિવસ, થોડો બાકી રહ્યો, ત્યારે મેં વિચાર કીધો કે, હવે એનો બાપ, આવતો હશે; તેની પાસે ખુલાસો થી કરીશ. માટી દીલગીરીની, વાત એટલીછે કે, મહારી સેવા, ચાકરી બરબાદ ગઈ; અને તેનો જીવ ગયો. તે સાથે ઉપકારને બદલે, તેનો અપરાધી હું થયો. હવે અહિં મને રહેવું, લાયક નથી, તેથી રીતે વિચાર, ઉપજવાથી તે મુરદાને, ત્યાહજ પડતું મુકી; બહાર નિકળી આવ્યો. બહાર આવી દરવાજો, બંધ કરવાને, માટી સદયા મુકી; મંટોડી નાખી, જમીન બરોબર કીધી. ત્યાહથી નિકળી, સમુદ્ર તરફ નજર કરીતો, થી નોવુંચ કે, તેજ વહાણ સર્વે સડો, ચઢાવી ઝપાટાથી, ચાલ્યું આવેછે. તેને નોંધ મને અતિથે, બભરાટ થયો કે, નો અહિં રહીસતો, જ્યારે તે વૃદ્ધ પુરુષ, પોતાના છોકરાને, મુવેલા નોસે; તેજ વખતે, પોતાના ચાકરોની, મારફતે મને મરાવી નાંખશે; તેમ તેના માણસો, જ્યારે સાચું પુછસે, ત્યારે જીવુંતો હું બોલનાર નથી; ત્યારે જીવવાની આશ્યા, શ્યાની રહે. તેથી ખેલેતર એજ છે કે, પોતાનો જીવ બંધાવવાને, તેનાથી દૂર રહેવું. તેટલા વિચાર કરતા, વહાણ નજીક આવી પોહોતું; એટલે

નાહાસવાની, કુરસદ ન રહેવાથી, ભાયરા પાસે, ધણું માટું, ઝાડ એક હતું; તે ઉપર ચઢી, એવી રીતે, હું સંતાપો કે, તે સર્વેને સાચી રીતે, હું જોશું, અને તેની વાતો સાંભળું, પણ તેવા મને, કોઈ જોઈ ન સકે. તે વહાણે તૂર્તજ, ક્રીનારે આવી, લંગર કીધું, તેમાંથી જુદા ઝવેરી, તેના સોજતી, અને સર્વે ચાકરો, ઉતરી ભાયરા પાસે, ખુશી થતા આવી; પણ જ્યારે તેવાએ, ત્યાહની મંટોડી, પોત્તી જોઈ; ત્યારે તેવાને ચહેરો, બદલાઈ ગયો. એટલુંજ નહીં પણ, જુદા ઝવેરીના, ચેહરો બદલાતા, હાથે પગે, લુલો થઈ પડ્યો. તેવાએ જ્યારે, પથ્થરની લાદી, ખીસાડી દાદરે જઈ, છોકરાને બોલાવ્યો, તેના જવાબ તેવાએ, નહીં સાંભળવાથી, અતિથે સંતાપ કરી, ભાયરામાં ઉતરયા. ત્યાહ જઈ ચારે તરફ ફરી, તેની સોધ કરીતા, ખીછાના ઉપર તેને, મરણ પામ્મો જોયો; એટલુંજ નહીં પણ, છરી તેની છાતીમાં, ધુસેલી હતી. તેની છાતીમાંથી, છરી એવી લેવાનું, રડાપીટામાં મને યાદ ન રહ્યું. શિવટે છોકરાને, મુલો જોઈ, સર્વે તેના ગુણ સંભારીને, રડવા પીટવા લાગ્યા. તેવાને રડતા પીટતા સાંભળી, હું પણ રડવા લાગ્યો; તે વખતે જુદા ઝવેરીએ, એવા તો રડાપીટો કીધો કે, પક્ષીવાની આંખેથી, આસુની ધારા, વરથવા લાગી. તે પોતાના છોકરાનું, મુરદુ જોઈ બેસુધ થઈ પડ્યો; ત્યારે તેને ઉપાડી, ભાયરામાંથી, ઉપર લાવી; ખુલ્લી હવામાં, બેસાડ્યો કે, જે ઝાડ ઉપર, હું સંતાઈ બેઠો હતો. તેની નિચે તે વૃદ્ધ ઝવેરી, જ્યારે સુધિમાં આવ્યો, ત્યારે એમજ કેહેતો કે, અરે બાળકા, તારું ગાહોત, ટાળવાને બચકર, ટાપુમાં હજારો ખરચી, ભાયરું કરીને, તને તેમાં રાખ્યો કે, જ્યાહ માણસનું જુદ નહીં, તેવા ભાયરામાં, રાખવા છતાં પણ, તું મરણ પામ્યો. એવી રીતે સંકડો, વિલાપ કરીને, રડતો અને પીટતો હતો. તેટલામાં ભાયરામાંથી, છોકરાનું મુરદુ, ચાકરો બહાર કાઢી લાવ્યા. તેને જ્યારે નહવડાવી, નવો પોશાક પેહરાવી, જમીનમાં સુવાડ્યો.

તે વખતે બુદ્ધો ઝવેરી, ધાણુંજ રડતો હતો, તેને છોકરાની, કબર પાસે લઇ જઈ; તેને હાથે કબરમાં પ્રથમ, ત્રણ વખતે, મટોડી નખાવી; પછી સર્વે તેના આકરો, મંડી પડ્યા કે, બોલતા બોલતા, કબર બરીને, જમીન ખરોખર કીધી. ત્યાર પછી બાયરામાંથી, ખોરાકી પોશાકી ની, સર્વે વસ્તુનું બાકી હતી, તે વહાણે ચઢાવી, પોતાના દેશ ગયા. જ્યારે તે વહાણુ, મહારી નજરેથી, અણપ થયું, ત્યારે હું નિચે ઉં તરયો, અને ત્યાહ એખલો, રહેવાથી તેજ બાયરામાં, રાત્રે જઈ સુઈ રહે તો. દર રોજ સવારે ઉઠી, તે દ્વીપમાંથી, કોઈ પણ માર્ગ, સોધવાને, અહિંથી તહી, બાટકતો. જ્યારે ભૂખ લાગે, ત્યારે ઝાડના ફળ, તથા ખાંત્રા, ધત્યાદિ ખાઈને, દિવસ ગુજરતો હતો. તેવી રીતે સંતાપ કર્તા, એક મહીનેા વહી ગયો, પણ રસ્તો કોઈ ન જડયો કે, આલ્યો જવું. શેવટે સમુદ્રનું પાણી, ત્યાહથી ઓછુ થઈ, તે ટાપુ ઉધારો, પડવા લા ગ્યો, એવી રીતે હલવે હલવે થતા, તેડું ગંધી એટલુંતો, સુકાઈ ગયું કે, જાણે એક નહાનું નાનું હોય, તે વખતેતો મહારા, પગની પોટલી સુધી રહીયું. જ્યારે સમુદ્ર સુકાઈ, તેની રેતી કીનારે, તણાઈ આવી; તે ઉપર ચાલતા, જાણે ગર્ક થઈ જતો; પણ નાટી મેહેન્તે, બેસતા ઉઠતા, જમ તેમ સાંભિતા, કીનારે જઈ પોહોતો. ત્યાહ ગયા પછી, પણ માણસની વસ્તિ ન નોઈ, ત્યારે અકુસોશ કરતો, લંબાણુ આલ્યો ગ યો. તે એટલા સુધી ગયો કે, દૂરથી એવી વસ્તુનું, એક દીકી કે જાણે, આ ગંનો મોટો બબૂકો હોય. તે નોઈ અત્તિથે, ખુશી થયો; અને ધાર યું કે, એવી આગ પોતાની મેજે, સળગતી નથી; તેથી ત્યાહતો, જરૂર મા ણુસો વસેલા હશે. ? તે દેખાવે આલ્યો, જ્યારે તેની પાસે ગયો, ત્યારે જણાયું કે, તે આગનો બબૂકો નહી પણ, તાંબાના પંત્રાનો, લાલ મેહે લ બનેલો હતો; તે ઉપર સૂરજના, કીરણો પડેથી, અગ્નિ જેવો દેખાતો. તેની પાસે જ્યારે ગયો, ત્યારે તો મહારા હાથ પગ, ગળી પડવા લા

ગ્યા; તેથી ત્યાજ બેઠા. તે મહેલ ઉપર નજર કરીતો, અજાયબ થયો કે, એવો મોટો મહેલ, કેણે બાંધ્યોહશે. ? તેનો હેવાલ, જાણવો નોઈએ. તેટલામાં દસ જુવાન, પુરૂષો મહેલમાંથી નિકળ્યા, પણ તે દસે ડાભી, આંખે કાણા હતાં; તેની સાથે, એક વૃદ્ધ પુરૂષ, જે ઘણો લાંબો હતો, તેનું સ્વરૂપ પણ, ઘણું જ સોબાવાન હતું. તેવાને જોતાજ, હું ઘણો અજાયબ થયો કે, દસે જુવાન પુરૂષો, ડાભી આંખે કાણા થઈ, એક જગ્યાએ, કયાદથી એકઠા થયા હશે ? તેટલામાં સર્વે, મહારી પાસે તેવો, આવ્યો; અને ઘણા ખુશી થઈ, સલામ કરી પુછ્યું કે, તમારું આવજી, કેવી રીતે થયું. તેનો જવાબ, મેં આપ્યો કે, મહારો ખુલાસો, ઘણો લાંબો છે; તમારે સાંભળવાની, મગજ હોયતો, બેસો એટલે જાહેર કરું. તેવો જ્યારે બેઠા, એટલે મુસાફરીએ, નિકળ્યા પછીનો, સર્વે ખુલાસો, મહારો કહી સંભળાવ્યો. તેવો સાંભળી, અતિથે અજાયબ થયા, ત્યારે તેવે પોતાના, મહેલમાં મને લઈ ગયા. તેના લાંબા પોહોલા, ચોરડા મેં જોયા, તે ઉપરાંત એકાંત જગ્યામાં, ખાવા પીવાની વસ્તુઓ, એવીતો ભભકદાર, મેઠવેલી હતી કે, તે જોતાજ, મહાર મન ખુશ થયું, તે મહેલની એક બાજુએ, એક બંગલો ઘણો મોટો, અને ઉત્તમ દેખાવનો, ગોળાકાર હતો. તેના ઘેરાવામાં ફરતા, દસ માટા ચોરડા, લીલા રંગેલા જુદા જુદા, દસે જુવાનોને રહેવાને, બનાવેલા હતા. તેની વચ્ચે વચ્ચે, એક કાજો ચોરડો હતો, તેની સાંભિથોડીક, જ્યાં બેઠક નોઈ, તે ઉપર જેનું પ્રથમ, વર્ણન કીધું હતું, તે વૃદ્ધ પુરૂષ બેઠો; અને દસે જુવાનો, પોત પોતાના, ચોરડામાં જઈ બેઠા. તેમાંથી એક જુવાનો, મને કહ્યું કે, એ દોસ્ત, જે વચ્ચમાં, પાથરેલો ગણેચાહે; તે ઉપર તું જઈ બેશ; પણ હરેક કામ સારું કે, નરસુ જે કઈ હશે કરીએ, તેનો ખુલાસો તારે ન પુછવો. તે ઉપરાંત એટલું, પણ નહી પુછવું કે, તમારી ડાભી આંખ, કાણી કેમ થઈ. દરેક કામ હમારું નોઈ; ગુપ

ચુપ બેસવું. તે વૃંદ પુરૂષ ત્યાહથી, કેટલીક ધડીએ ઉઠ્યો, અને આ વાની કેટલીક, જલ્સો લાવી; દસે કાણાવાને, સરખે બાગે, વહેચી આ પી; તેમજ એક બાગ મને પણ આપ્યો. તે વખતે ઘણા ભુખ્યો, હું હતો તેથી, તૂર્ત ખાઈ ગયો. જ્યારે સર્વે જલ્સા ખાઈ ચુકા, ત્યારે ધર ડા કાકાએ, અંકેક ગલાસ દારૂનું, બરી સર્વેને આપ્યું. દારૂની લેહેર માં સર્વે આવ્યાથી, મહારો વૃતાત, ફરીથી સાંભળવાની, તેવાનને ઉમેદ થઈ. તે વખતે ફરીને, પ્રથમથી કહી સંભળાવ્યો, તે પછી લાંબા વખત સુધી, અહિં તહિંના ગપાટા, મારતા હતાં. જ્યારે રાત ઘણી ગઈ, ત્યારે એક જીવાને, બુઢાને કહ્યું કે, હવે હમારો સુવાનો, વખત થયોછે; હજી સુધી હમારા, નિશ્ચમની જલ્સો, તમે લાંબા નહી. તેજ વખતે બુ ઢો ઉઠ્યો, અને એક મોટા ઓરડામાંથી, દસ યાળી લાવ્યો કે, તે ઉપર લીલા રંગની, કંઠેર ઢાંકેલી હતી. તે અંકેક યાળી, દીપક સંલીત, દરેક જીવાન્યા પાસે મુકી. તેવાએ તે યાળીને ઉઘાડીતો, દરેકમાં કોયલાની સ્થાલી, રાખ અને મેથ હતી. તે દરેકને મેળવી, પોતાને મોહોડે સ્થે પડી, એટલે તેનું રૂપ, બયાનક બન્યું. તેવા દેખાવ કરવા પછી, સર્વે પોત પોતાનું કપાળ, અને છાતી પીટી, રડવા કળકળવા લાગ્યા. તે ઉપરાંત પોતાનો પોશાક, ફાડીને ચીકરે ચીકરા કરતા, અને બોલતા કે, સર્વે તમે જીવો, હમારી કબ્રદિવના ફળ. એવી રીતે, લાંબા વખત સુધી, રડતા પીટતા હતા. જ્યારે ચુપચુપ થયા, ત્યારે તેજ જઈક પુરૂષ ઉઠ્યો, અને પાણી બરેલો લોટો, તથા પીકદાની દરેકની, પાસે લઈ ગયો. તેવા દરેકે હાથ મોહ ધોઈ, નવો પોશાક પહેરી, પોત પોતાના ઓરડામાં, જઈ સુતા. તે દેખાવ જોઈ, અતિથે અધીરો, હું થયો, અને વારંવાર, ઉમેદ ઉપજુ કે, થયેલી કબ્રલાત તોડી, હેવાલ તેનો પ્રુધું. તેવી રીતે ઉમેદ કરતા, મહારા આગલા પાછલા, દુઃખ યાદ આવેથી, પોતાના મનને, ઘણો અટકાવતો, પણ તે સ્થીર ન રહેતા, વારંવાર ઉસકેરાવું. તે

વી રીતે સંતાપમાં, આખી રાત ઊંઘ ન આવી, અને તરફડતા તે વહી ગઇ. ખીજે દિવસે જ્યારે, સર્વે ફરવાને બહાર નિકળ્યા, ત્યારે તેવાને મેં કહ્યું કે, એ મિત્રો તમે સર્વેને, બુદ્ધિવાન બાલ્યુંય; પણ રાતની તમારી ચાલ જોઈ, અતિથે દીલગીર છઉં કે, તેવું કામ મૂર્ખ સિવાય, બુદ્ધિવાનોનું ન હોય. તે દેખાવ જ્યારથી, મેં જોયોછે ત્યારથી, ધબરા ટમાં છઉં. તેનું કારણ તમોને પુછ્યું, તો થયેલી કબુલાત તુટેછે; અગર નથી પુછતો, તો મહારાથી રહેતાતું નથી. તે વીથેનો ખુલાસો, મેહ રખાની કરી કહો કે, પોતાનું મોહ તમે, શ્યા માટે કાણું કીડું; તે સાથે ડાભી આંખે કાણા, એકસરખા કેહેવી રીતે થયા. તેવાએ જવાબ આપ્યો કે, તેનું કારણ હમે, કહી શકતા નથી; અગર હમારી સાથે, તારે રહેવું હોયતો, એ બેદની પાછળ, ન લાગ. તે આખો દિવસ, ગમ તમાં વહી ગયો; અને રાત્રે જુદા જુદા, પાછા જમ્યા; એટલે તે વૃદ્ધ પુરૂષે, અગાઉની રીતે, થાળીયો લાવીને, તેવાની સાંભે મુકી. તેજ વખતે, જુવાનીઆવાએ, પોતાના નિયમ પ્રમાણે, પોતાના મોહડા કાળા કરી, જુદાઇનો રડાપાંટો કીધો. તે દેખાવ, ખીજી વખતે જોઈ, ધણીજ અધીરો હતું થયો, અને તેજ વખતે તેને કહ્યું, એ દોસ્તો એ બાબદનો, ખુલાસો તમે બતાવો, અગર નહીતો, કોઇ રસ્તો એવો બતાવો કે, જો મહારા દેશમાં, જઈ પોહોચું. એટલી ધીરજ, મને રહેતી નથી કે, અહિં રહી એવી દેશ તમારી જોવું. તે સાથે તેનું કારણ પણ, હતું ન બાલ્યું. તેટલું જુવાન્યાવો, સાંભળી ગુપ્ત સુપ બેઠા, પણ એક જણ, તેમાંથી બોલી ઉઠ્યો કે, હમારો દેખાવ જોઈ, એટલો ન ધબરા. તારું બહુ થવા, અને દોસ્ત કાયમ, રહેવાના કારણેજ, હમારો ભેદ નથી બોલતા; કેમકે તેમાંથી, એવું ન બને કે, તારી પણ તેવીજ, અવસ્થા થાય. તું જો એવી ઉમેદ રાખતો હોય કે; હમારી કબુલિયાત ફળ, તને બાલુવા હોયતો, કહે એટલે તેનો ઉપાધ, હમે કરીએ. તે વખતે મેં કહ્યું, તેમાં

શુ સંધિ, જ્યારે તે જાણવાની ઉમેદ છે, ત્યારે મહેરબાની તરીકે, કહેવું નો
 ધ્યેયે તે જુવાને કહ્યું, ઓ દાસ્ત તને હમ ફરી, કહીએય કે, હમા
 રો ભેદ સાંભળવાનો, પીછો છોડ; તેમાંથી તને જરૂર નુકસાન થશે.
 એટલુંજ નહીં પણ, હમારા નેવો, તું પણ થશે. તેનો ઉપદેશ, નહીં
 સાંભળતા, ફરી મેં હક પકડીને, કહ્યું કે ઓ દાસ્તો, ને દુઃખ થશે,
 તે મને કબુલ છે; તે વિશે તમોને, બદલામ નહીં કરે. તે સાથે સમજાસ
 કે, મહારી કંબળતીથી થયું. તે પછી તેજ જુવાને, ફરી મને કહ્યું કે,
 હરેક કારણે, તારી આંખ જાય, અને પાછો અહિં આવશેતો, તે વખતે
 હમારી સાથે, રાખશુ નહીં. કેમકે અહિં દસ માણસો, રેહવાની
 ફકત જગ્યા છે. તેટલા પોતાની કબુલિયતી, ફસેલા છે. અગિયારમાંની
 જગ્યા નથી; તેટલું સર્વે તેનું, કબુલ કીધું; ત્યારે દસે, જુવાનોની
 ખાત્રી થઇ. તે વખતે તેવાએ, એક મંઠોં માયો, અને તેનું આમડું
 કાઢ્યું. જે છરીથી તેનું આમડું કાઢ્યું હતું, તે છરી મને આપી
 કહ્યું કે, એને સંભાળથી પાસે રાખ; એ તને કામ આવશે. તને
 આ આમડામાં, સીવી જંગલમાં, હમણાં સુકી આવશુ. તે પછી
 ઘણો મોટો પક્ષી, કે જેને ગરડ કહે છે, તે પોતાનો, ભક્ષ જાણી,
 અહિંથી ઢપેટો મારી; જીએ ઉડી જશે. તે ઉડ્યા પછી, એક પહાડ
 ની ટોચ ઉપર, ઉતારી ખાવા તને તૈયાર થશે. તે વિશે અગાઉથી,
 તને ચેતાવીએય કે, જે વખતે ભાય ઉપર, તને ઉતારે તેજ વખતે, આ
 છરીથી આમડાનો કોથળો, ચીરી જલદીથી, બહાર નિકળજે. તે પક્ષી
 તને જીવતો નોઈ, તુર્ત ઉડી જશે; પણ લાંબો વખત, ત્યાહ ખાટી ન
 થતો; નિર્ભયે ચાલતો થજે. થોડે દૂર જવાથી, અતિશે સુંદર, અને ક
 દી ન જાયેલા, એક મહલ દેખાશે. તે નિચેથી ઉપર સુધી, સોનાનો
 અને તેની, સુખ્ય સુખ્ય જગ્યાએ; હીરા માણિક અને રત્નો, જડેલા છે.
 તેના દરવાજા નોમેતો, તે હમણાં ખુલ્લા રહે છે, તે તરફ જતાજ, ખી

ન પ્રાપ્તિથી, મેહેલમાં ધુસળે. હમે પોત પોતાની, પાળીએ તેમાં રહે
 લાછે; પણ ને કઈ ત્યાહ, હમે નોયું હતું, તેનો વૃત્તાંત, તને કેહેતા
 નથી; અને ને દુઃખ આવી પડયું, તે કેહેવું તને લાયક નથી. ત્યાહ
 નો ખુલાસો, પાછળથી, પોતાની મેલે, તને જણાશે; પણ એટલી ખીના,
 કહીએય કે, તું હમારી રીતે, કાણો થશે; એટલુંજ નહી પણ, હમેશા
 પસ્તાવો કરશે. હમારો ખુલાસો, અતિસે વખાણવા નોગછે. તે
 નો લખસેતો, મોટા મોટા પુસ્તકો, ભરાશે પણ તે જાહેર, કરી શકતા ન
 થી. જ્યારે તે જીવાને, બેદ ભરેલી ખીના, એટલી કહી ચુક્યો, ત્યારે તેની
 પાસેથી છરી લઈ, મેઢાંનું ચામડું; મેં લપટયું, એટલે તેવાએ તેને, ચારે
 તરફથી, એવી રીતે સીવ્યું કે, મહારો સ્વાસ લેવાને, હરકત ન થાય. જ્યા
 રે તેવાએ, કોથળો સીવ્યો, એટલે મને જંગલમાં, મુકી પોતાને મેહેલ,
 સર્વે આલ્યા ગયા. થોડી ઘડી ન ગઈ કે, ગરૂડ પક્ષી આવ્યો, અને મેંદો
 મને સમજી, કુદ્યો અને પોતાના પંજમાં, કોથળો પકડી, તે પહાડની
 શિખર, ઉપર લઈ ગયો. જ્યારે મેં નોયું કે, તેણે મને બાંધે ચુક્યો,
 તેજ વખતે છરીએથી, તેનું ચામડું કાપી, બહાર નિકળી પડ્યો. મને જ્યા
 રે, તેણે જીવતો નોયો, એટલે તૂર્ત, તે ઉડી ગયો. તે વખતે સોનાનો, મેહેલ
 નોવાની, ઉમેદમાં ત્યાહથી, ચાલવા લાગ્યો, તે બે પહેરે, જઈ પોહોતો.
 ત્યાહ જઈ નોયુંતો, કાણાવાએ, કરેલા વખાણથી, પણ અતિશે, મુંદર દે
 ખાયો. તેના દરવાજામાં ગયો, તો એક કીલ્લો, ચોખુણે અને ઘણો
 મોટો નોયો. તેમાં એક દરવાજો, સોનાનો અને ખીજા સુખડ, તથા
 અખજીસના હતા. ત્યાહ ઘણીક, પાયરીવો હતી કે, નેથી ચઢીને, તેમાં
 જવાનું હતું. તેમાં એકસો દરવાજા હતા; ત્યાહ કેટલાક, જમદારખાતા,
 કેટલાક બાગ બગીચા, ઈત્યાદિ હતા; તેમાં અસંખ્યાનું, દ્રવ્ય ભરેલું હ
 તું. આગળ ચાલતા, મોટાં ચોકનો, દરવાજો નોયો, તેમાં જઈ નો
 યુંતો, ખૂબસુરત ચાળીસ, પરીએહેરની જીવાન, બેરીવો તરેહ તરેહનો, ૪

જકાટ બરેલા, પોથાક પેહેરીને, બોલી જોઈ. ત્યાહ મને આવેલા
જોતાજ, તેવા સર્વે ઉઠીને ઉભી થઈ, અને મહારી સલામ, લેવાને બ
દ્ધે, સર્વે ધણી ખુશી થઈ, બોલી કે, આવો રાજકુંવર, ક્ષેમ કૃશ્ણ
તોઝો; તેમાંથી એકે કહયું કે, હમ સર્વે તમારી, રાહ જોઈએમ. તે
સાથે પરમશ્વરનો, ઉપકાર માનીએમ કે, હમ સર્વેની, જોવી ઉમદ હતી,
તેવા ગુણના બંડાર, તમે ધણે વરશે, હમને મળ્યા; હવે ખાત્રીછે કે,
આ જગ્યાએ તમે, ધણા ખુશીથી રહેશો, તે સાથે કોઈ રીતે, હમ દી
બગીર તમાને નહી કરીએ. તેટલું બોલતા, મહારો હાથ પકડી, થોડેક
દૂર ચલુગારેલા, મોટા એક ઓરડામાં, તેવા સર્વે મને લઈ ગયા કે, જ
યાહ ઋવેરાત જડેલું, સિંહાસન હતું. તે ઉપર બેસવાને, પ્રથમ મને કહયું.
તે વખતે કેટલીક, આતાકાની મં કીધી કે, એ જગ્યા દલીદ્ર, અવસ્થાના
હું, જાણી મને લાયક નથી; પણ તેવા સર્વે મળીને, મને કહયું કે, એ
રાજકુંવર, તમાને દલીદ્ર કેમ કહે . હમ સર્વે તમારી દાસી, તથા આમા
પાળક છેએ તેવાની એવી, ખુશામત જોઈ, મને એટલીતો ખુશી, અને
આનંદ ઉપજ્યો કે, રોટલાનો કટકો ન મળતો, તેને બદલે પરી જોવી,
ચાલીસ બેરીયો, મળવાથી, તેનું વખાણુ, કરી શકતો નથી. તે વખતની
ખુશીમાં, વિચાર કીધો કે, દૂનીઆમાં, એથી વધારે પદવી, કોઇને મળતી
ન હશે ? તેવી મને મળેથી, કેટલી ખુશી ઉપજવી જોઈએ. એક બેરી ગર્મ
પાણી, પગ ધોવાને લાવી; બીજી ગુલાબ ધત્યાદિક, સુગંધીનું પાણી, મ
હારા હાથ ઉપર, નાખવા લાગી. એકે બબકદાર પોથાક, મને પેહેરાવ્યો.
એકે તરેહ તરેહનો, મીઠાઈ મેવો લાવી, મહારી સાંભે મુકયો. એકે રં
ગી ભરંગી, દાડની સીશીઓ, લાવી. તેમાંથી ગલાસ બરી બરી,
મને પીવાડવા ઉભી; તેવા એવા ઉમગથી, ખુશી થતા કે; જણે તે
ના હાથમાં, આસ્માનનો ફરેશ્તો, આવેલો હોય. તેવાનો આવ બાવ
જોઈ, અતિથે હું મોહી પડ્યો. તેવા સુખમાં પડેથી, મહારી અગાઉ

ની હાલત બુલી ગયો; અને પોતાને આખી, દૂનીયાનો રાજા સમજ
 તો. તેટલામાં જન્મવાનો, વખત થયો, ત્યારે સર્વેની સંગાથે, બેસીને તરે
 હ તરેહની, રસોઈ જમ્યો, અને દારૂ પીધો. જ્યારે ખાઈ પી રહ્યા,
 એટલે મહારી ચારે તરફ, સર્વે બેઠીયા બેસી, પરદેશ નિકળવાનો, ખુ
 લાસો મને પ્રહયો. મહારૂ ચરિત્ર સાંભળવાની, તેવાની મરજી નોંધ,
 સર્વે વૃતાંત, કેહેવાને મેં આરંભ કીધું. તે એટલા સુધી, લંબાવ્યું
 કે, રાત ધઈ. જ્યારે મહારૂ ખુલાસો; સર્વે કહી ચુક્યો, ત્યારે કેટલીકે
 મને, દીકાસો આપવા, લંબાણ વાતો ચલાવી; અને કેટલીકે તે મહેલ
 માં, રોયણી એવીતો કીધી કે, જાણે દિવસ ઉગવા લાગ્યો. તે મહેલમાં
 બુદ્ધિમંત્રે, એવી રીતે દીવા, સજગાવ્યા હતા કે, એકને સળગાવેથી,
 એકસો થતા. તે ચમત્કાર નોંધ, હું ઘણો ખુશી થયો. તેટલામાં ખી
 જ્યો, તરેહ તરેહની રસોઈ, યાજિયો બરી લાવતી નોંધ. તેમાં કેટ
 લીક મીઠાઈ, અને કેટલીક ફળો, ઇત્યાદિક મેજ ઉપર, ગોઠવતી હતી.
 તે ઉપરાંત તરેહ તરેહનો, ઉત્તમ પ્રકારનો દારૂ, અને ફાગસા ઇત્યાદિક,
 સરખતના શીશા, જુદી, જુદી જાણસો ભરેલા વાથણો લાવી મુકતા.
 જ્યારે સર્વે પદાર્થો આવ્યા, એટલે મેજ ઉપર તેવાએ, પ્રથમ મને બેસા
 ડ્યો; તે પછી પરીએહેરેની, સર્વે આજી બાજીએ બેઠી, અને ગાથા બજા
 વવા લાગી, તેવી રીતે ખાતા પીતા, અને ગાયેન થતા, લાંબો વખત
 વહી ગયો. તેમાં કેટલીક વાજીતો વજાડતી, અને કેટલીક તેની સાથે, શૂર
 મેળવતી; કેટલીક નાચતી, કેટલીક ગાતી. તે એટલા સુધી ચાલ્યું
 કે, અર્ધી રાત વહી ગઈ. જ્યારે ગાથું બજાવ્યું, ખંધ થયું; એટલે તેમાં
 થી એકે કહ્યું, ઘણા દૂરથી તમે, આજે આવેલાછો, તેથી થાક્યા હ
 સો ? આપને માટે, આરામઘાહ તૈયારછે; પણ જ્યારે સુવાને જાવ, ત્યા
 રે હમારામાંથી, એક જાનુંને કબુલ કરો, કે તે આખી રાત, આપની સે
 વા બજાવે. તેનું તેટલું સાંભળી, મેં કહ્યું, તમે સર્વે એક સરખા રૂપે,

અત હરણુ કર્તાછો; તેમાંથી એકને પસંદ કરે, તે ઘેરવાજખીછે. તેવી રીતે ક્રીધાથી, મહારી બેવકુશી, જાહેર થાય; અને એક ખીજમાં, તમારે અદેખાઈનું મૂળ રોપાય. તેવાએ જવાળ આપ્યો કે, હમારા ખરા એ ક્રીનથી કહીએચ કે, કોઈ પ્રકારે હમારે અદેખાઈ નથી; હમે ચાગીસે શણગાર, સજીને બેઠીછે, તેમાંથી એકનો હાથ પકડી, ખુશીથી બઈ જાવ. તેમાં કોઈ દીલગીર નહી થાય. કેમકે હમે દરેક વારા ફરતી, તમારી સેવા કરી આનંદ થયું. તેવા જ્યારે, પોતાના ડરાવ ઉપર, સજી થયા ત્યારે, હું અંકેકની સાંભિ, જોવા લાગ્યો; તો અંકેકથી ખીજનો, ચેહેરો વધારે સરસ જણાવા લાગ્યો. તેવી રીતે વિચાર કર્તા, બે બડી વહી ગઈ; એટલે તેવાએ, ફરી અને કહ્યું કે, ચિંતા કે વિચાર ન કરો, પણ એકને તાકાદે પસંદ કરો. તે વખતે ધબરાટમાં હું પડ્યો; ત્યારે તેજ સુંદરી તરફ, નાચારીએ હાથ, લાંબો કીધો કે; જો મહારી સાથે, તે વખતે પ્યારથી, વાતો કરતી હતી. તેને જ્યારે મેં પસંદ ક્રીધી, એટલે તૂર્ત સર્વે સુંદરીવા ઉઠી, અને ઉત્તમ પ્રકારે શણગારેલા, ઓરડામાં હમા બેહુને બઈ ગયા; કે જો પરીચેહેરેતીનો હાથ, મેં પકડ્યો હતો; તેને ઓરડામાં મુકી, બાકીની સુંદરીઓ, પોત પોતાની, જગ્યાએ જઈ મુતી. ખીજે દિવસે સવારના, હું જાગ્યો; અને મારે તરફ જોવુંચેતો, ઓરડામાં પલંગ, ઇત્યાદિક જગા જગાએ, રત્ન વિગરે ઝવેરાતો જડલા હતા. તે ઉત્તમ પ્રકારનો, દેખાવ જોઈ, ધણોજ અજાયબ હું થતો. તેટલામાં ઓગણચાળીસ સુંદરીવાએ, આવી મને સલામ કરી, એમ ખુશળ પુછી, અને ગુલાબના પાણીથી, ન હવડાવી અનેક પ્રકારે, ખરદાસ્ત લીધી. જ્યારે નાહીને બહાર આવ્યો તો, આગલા દિવસથી, ઉત્તમ પોશાક મને પેહરાવ્યો. ત્યાર પછી ખાતા પીતા, તથા અનેક પ્રકારે રમુજ, અને ચમત્કારો જોતા, લાંબો વખત વહી ગયો; તેવી ગમતમાં જ્યારે, અર્ધી રાત ગઈ ત્યારે,

ફરીને તેવાએ મને કહ્યું કે, માર્ગ રાતે જોમ પસંદ કરી હતી; તેવી રીતે આજે એકને પસંદ કરો; તે આખી રાત, સેવા ચાકરી બજાવે. તેજ વખતે એકનો હાથ, તેમાંથી પકડી લઈ ગયો. જ્યારે સવાર થઈ, ત્યારે નાહી ધોઈ, નવો પોશાક પહેરી, સર્વે સાથે બેસી ખાધુ પીધુ; ત્યાર પછી અનેક, પ્રકારે સ્નાન, અને તમાસા નો વામાં ગુલા. છેલ્લે ત્રિજન ફરી, જોબદાને કહ્યું કે, આ પરી ચેહેરની નાજની, હવે કેટલા ખુલાસો, હું કહી સંભળાવું, એવી રીતે દર રાત્રે, તે આખીસ બેરીવામાંથી, એકેકને પસંદ કરી, સુવાને લઈ જતો. તેવી રીતે રાત દિવસ, માજ મહાજથી, અતિથે આતંદમાં, એક વરથ પુર ત્યાહ રહ્યો. તે આખીસ સુંદરીવા, દરેક સવારે આવી, મને સલામ કરતી, બલઈયા લેતી; અને ખુશી થઈ, ક્ષેમ કૃથળ પુછતી; પણ જ્યારે તે વરથનો, એક દિવસ બાકી હતો; તે સવારે તો, સર્વે રડતી અને માથુ પીટતી, મહારી પાસે આવી. તેવો આવતાજ, મને પોતાની છાતી સાથે, દરેકે આંખી, કેહેવા લાગી કે, આ રાજકુંવર, તમારી પાસે થી, હમે જઈએય; હવે તમારું, પરમેશ્વર રક્ષણ કરશે. તેવાના રડવા પીટવાથી, અતિથે ધબરાટમાં, હું પડ્યો; અને પુછ્યું કે, એટલા શ્યા મોટે કંટાલ્યા. તે ભેદ પરમેશ્વરને, વાસ્તે જણાવો કે, તેની મદત હું, કરી શકુ છઉ કે નહી. તેવાએ કહ્યું કે, પરમેશ્વરની, એવીજ મર જીએ કે, હમે કોઈ વખતે તમને, કે તમે ફરી હમોને, નહી જોવ; કેમકે બહુક પુરૂષો, તમારા જોવા, અહિં આવીને રહેલા હતાં. તેવો જુદા પડ્યાનો હેવાલ, કાઈ પણ, હમોને જણાતો નથી કે, તેવાનું શુ થયું; તેવો જીવતાએ અથવા નથી. એટલું તે ખોલીને, ફરી સર્વે રડવા, પીટવા લાગી. તે દેખાવ જોઈ, વધારે ધબરાટમાં, હું બોલ્યો કે, તમારું રડવાનું કારણ શ્યા મોટે, જણાવતા નથી. તેવાએ કહ્યું, હમે તમોને શુ કહ્યે, હમારે જુદા પડ્યું; અને આશ્યા નથી કે, ફરી ત

મોને હમે મળીએ. તેના વચનો, એટલા સાંભળી, પોકે પોક હું રડવા અને છાતી પીટીને, માથામાં ધૂડ, ભરવા લાગ્યો; ત્યારે તે બોલી કે, તમે જો ચાહો, અને પોતાની કબુલ્લાત, પાળવાને શક્તિવાન, થાવતો હોમોને, આશ્વા રહેસે કે, તમોને પાછી મળી શકીએ. એટલુંજ નહીં પણ, આપણી મીત્રાચારી, જોવીએ તેવી કાયેમ રહે. જ્યારે દોરિત કાયેમ, રહેવાનું સાંભળ્યું, ત્યારે મહાર ઘોઠી તાજી થયું; તેથી પુછ્યું કે, તે રસ્તો તાકીદે, મને બતાવો નહીતો, હું મરી જઈશ. ન કહોતો બોધના સોગદ છે. તે વખતે એકે કહ્યું કે, આ રાજકુંવર, હમે ચાળીએ, રાજકુંવરી છેએ. દર વર્ષે આ કીલ્લામાં, પોતાનો જીવ ખુશી કરવા, આવી રહીએ ચ; દર વખતે આખું વર્ષ, રહેવા પછી જરૂરના કામે, ચાળીસ દિવસ સુધી, પોતાને ઘેર જઈએચ. તેટલી મુદત પછી, સર્વે અહિં પાછી આવી એચ. ગદ્દ કાલે આ વર્ષ, પુર થયું; માટે આજે સર્વે અહિંથી જશુ. એજ રડવાનું કારણ છે. અહિંથી જવા પેહેલા, કરોડાની મીલકત, ભરેલા મહેલો અને ઓરડા; જો મુખ્ય વસ્તુથી, ભરેલાએ; તેની કુંચી તમોને સોપસુ. કેમકે હમારા જવા પછી, દરેક જગ્યાએ, તમે ફરી ને પોતાનો, જીવ ખુશ કરો; પણ તમોને સોગદ, હમે આપીએચ કે, આ સોનાના દરવાજાને, નહીં ઉઘાડતા. તે જો ઉઘાડસોતો, કોઈ વખતે હમે, પાછા તમોને ન જોશુ. તમોને અટકાવવા છતાં, તેટલી ધીરજ ન રહેશે, કેમકે તેની અભયેખી, જોવાને જરૂર તે ઉઘાડસો; તેજ જીદાર્દનું કારણ થશે. એટલા મોટેજ, હમે રડીએચ કે, પરમેશ્વર સંબુદ્ધિ, તમોને આપે કે, હમે ગયા પછી, તે દરવાજો ન ઉઘાડોતો, કોઈ રીતે પણ, નુકસાન ન થાય. એટલુંજ નહીં પણ, તમો આનંદથી, જન્મ સુધી અહિં રહી, મોજ મહાનમાં, દિવસ ગુજારસો. તે વિશે ફરી ચેતવણી આપુચ કે, આ સોનાના દરવાજાને, કદી પણ નહીં ઉઘાડશો; અગર હમારી ચેતવણી, ઉપર ધ્યાન ન આપતા, તેથી

ઉભડું કરસોતો, જરૂર તમે દુઃખી થશો ? અને હમોને સંતાપમા નાખ્યો સો. બીજી વખતે હમે સોગંદ આપી, કહીએય કે, એ કામ નહી કરવાની, કબુલ્લાત તમો આપો તો, હમોને ધીરજ આવે. જ્યારે આગીસ દિવસ વહી જશે, એટલે પાછા આહિં આવી, તમોને મળશું. આ વખતે હમે ધારેલું હતું કે, સોનાના દરવાજાની, કુંચીને પોતાની, પાસે રાખીએ; પણ તેવી રીતે કરવું, લાયેક નથી; ને તમારા નેવા, રાજકુંવરનો અધીર થાય. એટલુંજ નહી પણ, તમોને નરસ લાગે કે, મહારો વિશ્વાસ ન કર્યો. તેવો સર્વેની હકીગત સાંભળી, મને ઘણી દીલગીરી ઉપજી; ત્યારે મેં કહ્યું, કે તમારી જીદાઈથી, ધણું દુઃખ મને ઉપજશે. તે સાથે પાછી મુલાકાત, થવાને આપની, શીખામણો નો, ઉપકાર માનુંચ. ને પ્રમાણે હુંકમ, આપ કરશો તે પ્રમાણે, જરૂર હું કરીશ. એટલુંજ નહી પણ, તમો જવા પછી, સોનાનો દરવાજો, નહી ઉઘાડું; એતો ધણુંજ સેહેલ છે, પણ તેથી અમરો, ઠરાવ હોતતો; તે પણ કબુલ હું કરતે. એ ઠરાવમાંતો મહારો અર્થ છે; ને કામ કરેથી, જીદાઈનું કારણ થાય, તે શ્યા મોટે કડં. જ્યારે સર્વેની ખાતરી થઈ; ત્યારે અંકેકને છાતી સાથે, આંખી રવાના કીધી; તેવો સર્વે જ્યારે મેહેલમાંથી ગયા, અને એખલો હું રહ્યો; ત્યારે ઘણીજ મને દીલગીરી ઉપજી. મેહેલ દિવસે, જ્યારે ધબરાટ થયો, ત્યારે વિચાર કીધો કે, હજીતો આગીસ, દિવસ બાકી રહ્યા; પણ અંકેક ધડી, મને વર્ષની જતી. શેવટે મેં ધાર્યું કે, તેના હુકમ પ્રમાણે, ફક્ત સો નાનો દરવાજો, નહી ઉઘાડ્યો; નેતી રજ છે; તેની રમુજતો નોવું. એવો વિચાર ઉપજ્યાથી, ને કુંચીવો, મેં ઘણી સંભાળથી, રાખી હતી, તે લઈ મેહેલો દરવાજો, ઉઘાડ્યો તો, ફજો લટકેલા ઝાડોનો, મોટો બગીચો નોયો. તેવો બાગ આખી, દુનીયામાં ન હશે. ? તેમાં સઘન અને સોભાયમાન, હજારો વૃક્ષો, જીદી જીદી જગ્યાએ, રોપેલા હતા. તે સા

થે અનેક પ્રકારે, તરેહ તરેહના ઉમંદા રંમના, શ્યાદિષ્ટ ફૂળો, વજગેલા
હતા; તે વિશે હું જાણતો ન હતો કે, શ્યા માટે તે એટલા, લટકી રહે
લાછે; તે બાડોને પાણી, એવી રીતે પોહોચતું હતું કે, એક માટી નદી
કાપી, પાકા બાંધ કામે, તેમાંથી નહાના નાહાના, નાખા ચારે તરફ
એવી કારીગરીથી, બનાવેલા હતા કે, કોઇની મદત વિના, દરેક બાડના
મૂળમાં, પાણી પોહોચતું; કે જોથી તેને નવા પાંત્રા, અને ફૂળો ઉત્તપ
ન થતા; તે સાથે કેટલાક બાડો, ફૂળોના બારે જૂઠી જતા હતા. તેવી
રીતે બુદ્ધિવાનોએ, જગ્યા જગ્યાએ, નાખાવોની ગોઠવણ, એવી આજાયે
બ રીતે, કરેલી હતી કે: દરેક વખતે, પાણી પોહોતાથી, તે બગીચામાં
હમેશા, હરિયાળી રહેતી; અને બાડો કદિ પણ, મરી ન જતા. લાંબા
વખત સુધી, તેમાં હું ફર્યો, અને દરેક જણસોનો, અદ્ભુત અમતકા
ર, ચિત લગાડી નોતો. જ્યારે સર્વે જોઇ રહ્યો, તે વખતે દરવાજો
તે, બંધ કરી ખીલો ઉઘાડ્યો; તેમાં કુલવાડી ફક્ત હતી, તે બાડોને, ઉ
પલી રીતે માટી કારીગરીથી, પાણી પોહોચતું; તે સાથે કેટલાક ફુલો,
ફુતીયામાં ન થતાં હશે; તેવા એ જાગમાં, અનેક પ્રકારે, રંગી બેરંગી,
ફુલેલા જોયા. તેની સુગંધથી, વાયુ પણ સુગંધી બરેલા થઈ, તેની લપટ
થી, મહાર મગજ તર થયું. તે બગીચો સર્વે, જોયા પછી, તેનો દરવા
જો બંધ કરીધો; અને ત્રિજો ઉઘાડ્યો; તેમાં પક્ષીવોનો, માજો નોએ,
ત્યા જઇ જોયુંતો, સંગે મરમરની, ફરસબંધી જમીન, અને સુખડના
તથા અખતૂસના પિજરા, લટકતા હતા; તેમાં કેટલાક બુલબુલ, કેટલાક
પોપટ, ઇત્યાદિક પક્ષીઓ, પોતાની મીઠી વાણી, અને ગેલથી મનને, ખુ
શી કરતા તે સાથે તેવાને માટે, ઘણા પાંણી બરેલા, તરેહવાર પથર
ના કુંડા હતાં. તે પક્ષીવોનો માજો, એટલોતો મોટો હતો કે, સો માણસો
થી, તેની સંભાળ ન થાય; પણ તેમાં એકે, માણસ નજર, ન આવતું.
તેમાં અજાયેખી એવી હતી કે, એક તનખલા, નેટલો કમરો કે હધાર,

ઇત્યાદિ કામ વિનાની, જાણ સ જોવામાં ન આવતી; કે નેથી કંટાળો
 ઉપજે. તેટલું જોતા સૂરજ અસ્ત થયો, તે વખતે સર્વે પક્ષીઓ, વિ
 સામી લેવાને, પોત પોતાની જગ્યાએ, જઈ બેઠા; અને હું પોતાના મે
 હેલે ગયો. ખીજે દિવસે સવારે, એક દરવાજો ઉઘાડયો, એટલે તેમાં
 માટી મહેલ જાયો, તેની ચારે બાજુએ, ચાળીસ ગાટા ગાટા ઓરડા
 હતા. તે દરેકના દરવાજા ઉઘાડા રહેતા; તે સાથે એક ખીજમાં, જવાનો
 રસ્તો હતો. એક ઓરડામાં જઈ જોયું તો, એમલા માતીજ માતી; તે
 માં એક બાજુએ કબૂતરના ઘંડા નેટલા, ખીજી તરફ તેથી ઉતરતા
 એવી રીતે જુદી જુદી રાસોના ઢગલા પડેલા હતાં. ખીજા ઓરડામાં,
 જઈ જોયું તો હીરા, માણેક અને રતનો હતા કે, નેથી અંધારી રાતે,
 પણ અજવાળું થાય. ત્રિજમાં પાના, ઇત્યાદિક અવેરાત. ચોથામાં સો
 નાની ધટા; પાંચમાં માહોરો; છઠ્ઠામાં રૂપાના લાઠાઓ; સાતમાંમાં રૂપી
 આ હતા. બાકીના ઓરડાઓમાં, તો અનેક આણોની, અમૂલ્ય અવેરાતો
 ભરેલી હતી. એવી અથાગ, દોલત નોઈ, અજબેબ હું થયો; અને ધાર
 યું કે, આખી દુનીઆની, ધન દોલત અને અવેરાત, એકઠી કીચી હોય;
 તોપણ એટલી ન થાય. જ્યારે એવી માટી, દોલતની કુંચી, મ
 હારે તાબે થઈ, ત્યારે એવોતો ખુશી થયો કે, કેટલા હું ભાગ્યે
 ગયાન છઉં. જે એટલી દોલત, અને ચાળીસ રાજકુંવરીનો, માણે
 ક હું થયો. તે વખતે ત્રિજ કુકીરે કહયું કે, ઓ પરીવાની સરદાર,
 ત્યાહની અજબેબીતા, કેટલા વખાણ કરું કે, તેટલું જાહેર કરવાને, મ
 હારી જીભને સામર્થ્ય નથી. જન્મમાં નહીં જોયેલી વસ્તુઓ, જ્યારે ઓ
 ગણ ચાળીસ, દિવસ સુધી જોતા, નવાણું દરવાજા ઉઘાડયા, અને તેની
 હરથેક, મીનો નોંધને, અચંખો પામ્યો. ત્યારે કુકત એક, દરવાજો
 બાકી રહ્યો, જેને ઉઘાડવાને, પ્રથમજ અટકાવ હતો. ચાળીસમે દિવસે,
 કે જેને ખીજે દિવસે, તે સર્વે રાજકુંવરીઓ, પોતાના મહેલમાં, પાછી

આવનાર હતી. તે વખતે સર્વેનો, પાછો મેલાપ થતે ? પણ મહારા મા
 ઠા બાપેગે, તે સંવારે ઉઠતાજ, ભૂતે મને ભમાવ્યો; તેથી સોનાનો દર
 વાળો ઉઘાડવા હું ગયો. તે ઉઘાડતા, તેમાંથી એવી સારી, સુગંધી આ
 વી, કે તેજ વેળા, ખેસુધ થઇ હું પડ્યો. જ્યારે સુદિધમાં, પાછો આ
 વ્યો, ત્યારે વિચાર્યું કે, તેની અંદર જઈ, સર્વે નોંધ પાછો, બંધ ક
 રીશ. તેમાં ગયો અને થોડીવારે, થોભીને નોંધું કે, એવી ધમધમાટ,
 સુગંધની લપેટ ખેડેકેડે; તે પવનના નોરે; ઓછી થાય, તો અંદર જ
 વું. તેટલામાં નોંધુંચતો, એક મોટો મેહેલ, નજરે પડ્યો, તેની જમીન
 પર, કેસર પાથરેલી હતી. તે સાથે સોના, રૂપાની દીવીમાં, અગર ઇત્યાદિ,
 તેલના દીવા બળતા હતા. તેજ કારણે ઘણીજ જલદ, સુગંધી આવતી
 હતી. તે સીવાય અદભૂત, એક અમત્કાર નોંચો કે. ત્યાહ ઘણીજ ખૂબ
 સુરત, દેવલોકી થોડો, બાંધેલો હતો. તેની પાસે જઈ, સારી રીતે હું
 નોંવા લાગ્યો તો, તેની લગામમાં સોનાના, પત્રા મડેલા હતા; અને તે
 ની સાંભિ, એક વાથણમાં, તલનો મોટો જથ્થો, રાખેલો હતો; ખીજ વા
 થણમાં, ગુલાબ જળ પીવાને, વાસ્તે મુકેલું હતું. તે થોડાને ઘણીજ,
 સોભાવાન નોંવાથી, ઉમેદ થઈ કે, તે ઉપર બેસી, સારી રીતે
 અજવાળામાં, હું તેને નોંધું; તે સાથે ચાલ તપાસું. જ્યારે બ
 હાર કાઢવા લાગ્યો, તે વખતે પોતાના, થાનથી તે ન ખસ્યો. તે
 વખતે એક ચાત્રક, નો મપોટો એવાતો, નોરથી તેને મેં માર્યો કે,
 ગોટા બયાનક અવાળે, તે ખંખારીને, પોતાની પાંખાને, એથીતો મડ
 પથી, તેણે પસારી કે નેને તે વખતે, હું નોંધ ન શક્યો. તેટલામાં તો
 આકાશ તરફ, એટલોતો ઊંચે ઉડ્યો કે, જમીન મને ન દેખાઈ; અને
 નિચે પડવાની ધાસ્તીથી, તેની ગર્દને વળગી પડ્યો. તે ઊંચે જતા પાછો,
 જમીને ઉતરવા લાગ્યો, શેવટે તેજ તાંબાના, મેહેલના છાપરા ઉપર,
 ઉતર્યો અને એટલી કુરસદ, મને ન આપી કે, મેહેલાઈથી નિચે ઉત

અરેખિયન નાઈટસના દરેક ભાગના ખરીદદારોએ, પાંચ
લખલે ઠેકાણેથી ચાર આના આપેશ્કી મેળવેશે.

મુંબઈ—કાળકાદેવીને રસ્તે રામવાડી પાશે. હંધરદાસ લાયમ્સેરી.

સુરત—નાણાવટમાં. કથનદાસ નારણદાસ માસ્તર.

„ „ મનચેગજી જમસેદજી પોથવાલા.

અમદાવાદ—માગાની હવેલીમાં. ગુજરાત વરનીકુચુર શેશાઈટીમાં.

„ „ યુનાઈટેડ પ્રીટીંગ પ્રેસમાં.

„ ધી કાટે. જગજીવન કાલીદાસ બુક વેચનાર.

રાજકોટમાં—વિદ્યાન વિજાસ આશ્રીસમાં.

અમરેલીમાં—કામિશ્વર ઓધવજીને.

બાવનગરમાં—છતરીના કુવા પાસે. ત્રીકમલાલ ઓધવજી બુક વેચ.

કચ્છ અંબરમાં—માધવ રાય પાસે. ઉપાદયા હલવેશ્વર ચતુરભાઈ.

કલિકાટમાં—શા. કસ્તુર રૂપચંદ.

કોચીનમાં—શા. પરસોતમ આપશી,

